Latvijas Universitātes BIBLIOTĒKA

LATVIJAS UNIVERSITĀTES IZDEVUMS

IZNĀK KOPŠ 1922. GADA 25.SEPTEMBRA

universitātes avīze

OTRDIENA, 2000. GADA 14. MARTS

http://www.lanet.lv/~luua

№ 10

JAUNUMI

Studentu padomes vēlēšanas – par un pret

foto - TOMĀS GRĪNBERGS

Latvijas Universitātes Studentu padomes (LU SP) 2. marta vēlēšanās studentu aktivitāte palikusi iepriekšējā līmenī, bet jaunā LU SP būs vissadrumstalotākā kopš tās atjaunošanas – liecina galīgie vēlēšanu iznākumi.

Vēlēšanās piedalījās 1687 studenti (+27, salīdzinot ar iepriekšējām vēlēšanām) jeb 11,3% (-1,6%) no studentu kopskaita. Sarakstu gūtās balsis un vietas (salīdzinot ar iepriekšējām vēlēšanām):

Saraksts	Balsis	%	Mandāti
Nacionālā apvienība	295 (-193)	18,3 (-12,0)	5 (-3)
Dubultais saraksts	285 (+130)	17,7 (+8,1)	4 (+1)
Paisums	403 (+6)	25,0 (+0,3)	6 (±0)
Jāņi	152 (+152)	9,4 (+9,4)	2 (+2)
"Savējie"	97 (+97)	6,0 (+6,0)	2 (+2)
Mazie oranžie	176 (+176)	10,9 (+10,9)	3 (+3)
Kosmosa noslēpumu zinātājs	205 (-318)	12,7 (-19,8)	3 (-5)
Kopā	**1613 (+4)**	**100**	**25**

Kopiespaids – Paisums palicis pērnā gada līmenī Ekonomikas un vadības fakultātē, savukārt citur sacentušies divreiz vairāk sarakstu nekā pērn, tāpēc "vecajiem" – Nacionālajai apvienībai un Kosmosa noslēpumu zinātājam – bijis jāpiekāpjas "jauno" labā.

Nacionālās apvienības balsotāji koncentrējušies pedagogos, ģeogrāfos, teologos, optometros un mediķos, kur tā saņēmusi 56,9% balsu, toties pārējās fakultātēs – 7,3%. Dubultais saraksts bijis spēcīgs filologos, juristos un svešvalodniekos ar 48,0% balsu, kamēr citur gūts tikai 6,1%. Paisums uzvarējis ekonomos (81,4%), bet citur par to balsojuši tikai 5,9% vēlētāju. Jāņi uzvarējuši juristos (46,6%), toties pārējās fakultātēs nav pārvarējuši 5% barjeru (3,5% balsu). Līdzīgi klājies "Savējiem" (39,7% vēsturniekos un 2,4% citur) un Mazajiem oranžajiem (85,1% fizmatos un 1,9% citur). Kosmosa noslēpumu zinātājam bijušas vērā ņemamas sekmes biologos, ģeogrāfos un pedagogos (41,5%), pārējās fakultātēs – 5,7% balsu.

Ievēlēti 20 puiši un 5 meitenes; 6 ekonomi, 5 juristi, 3 ģeogrāfi, psihologi un fizmati, 2 biologi un vēsturnieki, un žurnālists; 7 ievēlētie jau bijuši LU SP locekļi. Tiesa, šis sadalījums vēl mazliet mainīsies, jo dažs labs jaunievēlētais atteiksies no LU SP locekļa mandāta.

RITVARS EGLĀJS,
LU SP VĒLĒŠANU KOMISIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

Redakcijas piebilde.

Saraksts "**KNZ+**" iesniedzis protestu par vēlēšanu norisi LU Senāta priekšsēdētājam, kas to nodevis LU Šķīrējtiesai.

DOMĀSIM KOPĀ

Latvijas Universitāte ceļā uz Eiropu

LU Studiju programmu un struktūru attīstība atbilstoši Eiropas valstu izglītības ministru Boloņas deklarācijai. Referātu par šādu tēmu 25. februārī interesentiem nolasīja LU Senāta priekšsēdētāja vietnieks, Bioloģijas fakultātes dekāns profesors INDRIĶIS MUIŽNIEKS. Kāda ir šīs deklarācijas būtība, par to savās pārdomās profesors dalījās arī ar laikraksta lasītājiem.

Par vienotu augstākās izglītības telpu Eiropā

Tā sauc Boloņas konferences deklarāciju. Manuprāt, tur ir minētas interesantas lietas, kas varētu ietekmēt augstākās izglītības attīstību tuvāko desmit gadu laikā.

Kādi ir tās principi?

Pirmais - nodrošināt visiem iespējas iegūt salīdzināmos grādus (būtiska atšķirība no mūsējās sistēmas), tajos nenodalot strikti akadēmisko no profesionālā. Katram akadēmiskajam grādam ir jābūt arī tiesībām profesionālā virzienā uzreiz tikt izmantotam.

Otrs princips ir divpakāpju grādu sistēma. Ir viens pamatgrāds, no kura var uzreiz iet tālāk uz akadēmiskās izglītības nobeiguma posmu. Tas ir doktora grāds, nevis maģistra. Eiropā daudzās attīstītajās valstīs ir uzskats, ka īsti izglītots cilvēks ir tikai tad, kad viņam ir doktora grāds. Tad viņam ir lielākas iespējas darba tirgū. Pats par sevi saprotams, ka tad ir arī iespējas darboties zinātnē.

Tiem, kuriem neveicas, ir "glābšanās" iespēja iegūt par "doktoru" zemāku, bet par pirmo grādu - augstāku pakāpi.

Latvijā ir trīspakāpju sistēma. Mums grāds, no kura var startēt uz doktoru, ir maģistrs. Tas ir loģiski, jo mēs droši vien to nemaz ātrāk patlaban nevaram atļauties.

Boloņas deklarācija arī vēsta, ka 1. grāds jāiegūst vismaz trijos gados. Tas nozīmē, ka bakalaura grādu var iegūt vismaz trijos gados vai arī ilgākā laikā. Tas nozīmē, ka 1. grādam ir jāved pie iespējas iegūt doktora vai arī kādus citus grādus. Tātad, mūsu maģistra grāds ir iegūstams sešos gados, kas nesaskan ar Boloņas principiem.

Kāpēc ir svarīga augstākās izglītības grāda iegūšana saīsinātā laikā? Tāpēc, ka ir konkurence. Lai konkurētu darba tirgū, ir jābūt pietiekami nopietnām un arī fleksiblām (visur izlietojamām) zināšanām, kā arī cilvēkam jābūt pietiekami jaunam. Jaunība ir būtiska priekšrocība konkurencē. Piemēram, vācieši ir ārkārtīgi satraukti par to, ka viņi doktora grādu vidēji iegūst 30 - 31 gada vecumā, kamēr holandieši to izdara 26 - 27 gadu vecumā, līdz ar to aizņemot visas labākās darba vietas.

Trešais būtiskais princips - uzsvērta nepieciešamība studijās apgūt tā saucamās pamatprasmes, kas varbūt nav saistītas tieši ar konkrēto zinātnes nozari, nozaru grupu, bet ir lietojamas jebkurā darbības sfērā. Latvijā šobrīd tās ir valodas un datorprasme. Pie tam, tā nav tikai angļu valoda. Tā kā domājam par Eiropu kopumā, tikpat labi tās var būt spāņu, itāļu, franču, vācu un citas valodas. Katram latvietim vajadzētu zināt 4 - 5 valodas.

Šobrīd skolēni, nākot no skolām, datorprasmi apguvuši dažādā līmenī, bet drīz jau tā būs visiem rokā.

Pie vispārlietojamajām prasmēm pieder arī iemaņas vadības lietās, psiholoģijas jautājumos, vispārējs priekšstats par tiesību sistēmu, par likumdošanas regulāciju, uzņēmējdarbības pamatprincipi.

Ko tas saka mums?

Mums ir ātrāk jāapgūst šīs prasmes un ātrāk jāsāk konkurēt ar saviem kolēģiem zinātnē vai citā sfērā. Tas nozīmē, ka mums jāpārskata savas studiju programmas. Jāpārstrukturē tās intensīvākai apmācībai, arī tās daļas, kas ir paredzētas pamatprasmju apguvei. Būtiski ir tas, ka šīs lietas nedrīkst iet ar kvalitātes zaudēšanas risku. Gan tad, ja mēs gribam studentiem un mācībspēkiem nodrošināt Viseiropas mobilitāti - gan konkurences spēju, gan studiju intensifikāciju. Šajā gadījumā kvalitātei ir divas puses. Var uzlabot pārraudzību, vērtēšanas sistēmu, kontrolsistēmu katram darba etapam. Nozīmīgs faktors ir tas, ka jebkura kvalitāte maksā. Arī Boloņas principu īstenošana situācijā, ja Latvijā augstākajai izglītībai uz studentu ir desmit reizes zemākas izmaksas nekā Eiropā. Piemēram, tādām nozarēm kā dabaszinātnes, tehniskās zinātnes, medicīna, humanitārās zinātnes ir nepieciešams gan laboratoriju aprīkojums, gan Interneta pieejas. Tas Latvijā maksā dārgāk nekā pārējā Eiropā tāpēc, ka ir mazāks tirgus un kamēr šīs lietas nonāk pie mums, ir vairāk starpnieku.

3. lpp.▶

ŠAJĀ NUMURĀ:

"Universitātes Avīze" aicina savus lasītājus - ne tikai lasiet publikācijas, bet rakstiet mums arī paši!

Ekspresintervijās centāmies noskaidrot studentu domas par laikrakstu

Lasiet 4. un 5. lpp.

Uzticīgs Universitātes presei 40 gadus!

foto - TOMĀS GRĪNBERGS

Biologs Jānis Brikmanis svin 60 gadus un 40 no tiem lasa mūsu laikrakstu -

5. lpp.

Akadēmiskā vienība "Latviete" svin 75. gadasvētkus

foto - TOMĀS GRĪNBERGS

4. lpp.

Iespējas studēt un strādāt ārzemēs

2. un 3. lpp.

JAUNUMI

Videokomunikācija studiju procesā

Universitātē videokomunikācija ir samērā jauna nozare, tomēr notikušas jau dažas videokonferences. Kāda ir šādas komunikācijas nozīme studijās, kādas ir tās priekšrocības – par to stāsta Tālmācības studiju centra vadītāja ILZE IVANOVA.

- Telekonference Universitātē notiek jau otro gadu sadarbībā ar Tartu, Turku un Viļņas universitātēm.

Nākotnē lekcijas tālmācībā videokonferences veidā diez vai būtu mērķtiecīgi organizēt, jo tehnika tomēr nevar aizvietot cilvēku. Varētu gan būt tāda sistēma kā jautājumi-atbildes, īsa konsultācija, diskusija. Pasniedzēji varētu sagatavot kaut ko līdzīgu multimediju programmai. Tālmācība nenozīmē tikai videokonferences vai telefonkonferences, tā varētu notikt arī caur Internetu, piemēram, izmantojot *ON LINE COURSES* programmas. Pagaidām gan Internetā studenti vairāk meklē materiālus kursa darbiem, bakalaura darbiem, referātiem.

Audiokonferences iespējas mēs varam izmantot mācību procesā. Pagājušajā semestrī Vēstures un filosofijas fakultātes studenti ar telefonkonferenču palīdzību, izmantojot arī Internetu, apguva pilsētu kultūrvēsturi. Praktiski ir plānots, ka tāds kurss varētu būt arī arheoloģijā. Ģeogrāfijas fakultātes studentiem bija līdzīgs kurss par pilsētu, tēmu sauca *TRANSFORMATION OF URBAN SPACE*. Domāju, ka tie studenti, kuri šādā veidā mācījās, bija apmierināti, viņi ieguva interesantu informāciju no Tartu, Viļņas un Turku universitātēm; studenti iemācījās nebaidīties no modernajām tehnoloģijām, strādāt ar tām.

Ja pie mums tiktu praktizēti ON LINE kursi, kad mācības notiek ar Interneta palīdzību, diez vai mūsu studenti studētu tik rūpīgi, jo nav pieraduši pie tādas studiju formas. Šajā gadījumā, lai studētu, jābūt stiprai motivācijai to darīt.

- Kāda ir ārzemju pieredze šāda veida studijās?

- Ārzemēs studenti mācās kombinēti, viņiem noteikti ir arī rakstītie materiāli. Šķiet, ka ārzemju studenti vairāk ir pieraduši strādāt patstāvīgi, šeit studenti vairāk atreferē lekcijas.

Universitātē plānojam izsludināt konkursu par tālmācības studiju materiālu sagatavošanu, ceram, ka pasniedzēji šajā konkursā piedalīsies, jo mums principā ir daudz vairāk jāstrādā pie studiju materiālu veidošanas.

- Kādi ir Tālmācības studiju centra nākotnes plāni?

- Tuvākajā laikā mēs plānojam, ka sadarbībā ar Pedagoģiskajām augstskolām organizēsim pedagoģisko starpaugstskolu videokonfereci, kurā paredzēts pārrunāt pedagoģiskās problēmas skolotāju kadru gatavošanā un tālākizglītošanā.

- Vai Tālmācības studiju centrs nodrošina studentus ar elektronisko izziņas materiālu?

- Mums patlaban tiek iekārtota telpa, kur studentiem būs pieejams Internets. Domāju, ka šobrīd Internets ir pieejams visās fakultātēs, arī mājās. Internetā ir daudzi elektroniskie kursi, piemēram, biznesa vadība, daudz informācijas sniedz Holandes, Somijas kolēģi, atliek vienīgi rūpīgāk pameklēt. Angļu valoda studentam būtu jāapgūst profesionālā līmenī, lai tā nebūtu barjera.

Pagājušajā semestrī pie mums nāca un patstāvīgi strādāja vēstures un filosofijas, ģeogrāfijas studenti, reizēm pat bez pasniedzēju palīdzības.

- Kādu nākotni jūs redzat virtuālajām studijām?

- Latvijā tiek domāts par Virtuālās universitātes izveidi. Gribētos gan piebilst, ka datortehnika un Internets vairāk pieejams pilsētā, nevis laukos; šī iemesla dēļ vairāk jādzīvo realitātē, vairāk jāstrādā pie rakstītajiem materiāliem. Cilvēki pie tiem ir pieraduši, un bieži vien mācoties darbojas tieši redzes atmiņa, tā, piemēram, no Interneta mēs arī izkopējam materiālus, lai vēlāk tos apgūtu. Vajadzētu rūpēties, lai rakstītie materiāli ir mūsdienīgi, daudzi no tiem ir novecojuši. Fakultāšu, Studiju centru uzdevums ir palīdzēt, sniegt tālākizglītību dažādiem lauku rajoniem. Videokomunikācija ar Turku universitāti pierādīja, ka nav jābrauc no Turku uz Latviju, lai šī komunikācija būtu iespējama. Tad, kad izglītības ministrs viesojās Daugavpilī, sadarbībā ar Daugavpils universitātes Tālmācības studiju centru bija iespējams savienoties un uzdot ministram jautājumus, nebraucot uz Daugavpili.

foto - TOMS GRĪNBERGS

LU mācību prorektors J. Krūmiņš uzrunā Turku (Somija) universitātes mācībspēku

Šī konference izdevās interesanta, tika apspriestas dažādas problēmas – par tālmācību, studiju procesu, Boloņas konferenci.

Eiropā ļoti cieši sadarbojas 40 Tālmācības studiju centri, kuri radās *PHARE* projekta darbības rezultātā, kas aizsākās 1996. gadā un beidzās tikai pagājušogad. Domāju, ka Tālmācības centru sadarbība aktīvi turpināsies tālāk. Anglijā, piemēram, ļoti aktīvi darbojas Atklātā universitāte, tāpat rosīgi ir Vācijas un Holandes kolēģi.

Sākumposmā, kad jāveido studiju materiāli, jānodrošina tehnoloģija. Tas ir samērā dārgs pasākums, taču pēc laika noteikti atmaksāsies.

ANDA LASE

LU Padomnieku konventa sēde

foto - TOMS GRĪNBERGS

foto - TOMS GRĪNBERGS

25. februārī uz LU Padomnieku konventa pirmo sanāksmi ieradās V. Boka, M. Eglīte, R. Kondratovičs, J. Paiders, J. Stradiņš, I. Muižnieks un no LU vadības - prorektors J. Krūmiņš, lai spriestu par nākotnes plāniem.

LU Padomnieku konventa nolikumā teikts, ka konventa mērķis ir veicināt Latvijas Universitātes attīstību atbilstoši Valsts un visas sabiedrības interesēm. Padomnieku konvents konsultē Senātu un rektoru Universitātes attīstības stratēģijas jautājumos, veicina LU akadēmisko darbību, atbalsta un stimulē LU materiālo un finansiālo resursu veidošanu. Padomnieku konventam ir tiesības ierosināt jautājumu izskatīšanu Satversmes sapulcē, Senātā vai vadības sēdēs.

LU Padomnieku konventā ievēl sabiedrībā pazīstamus un atzītus dažādu dzīves nozaru vadošos darbiniekus un zinātniekus, tajā var tikt ievēlēti arī emeritētie profesori vai valsts emeritētie zinātnieki no Latvijas Universitātes.

LU Padomnieku konventa sēdes tiek sasauktas ne retāk kā divas reizes gadā.

Sēdē tika uzsvērts, ka konvents realizē Universitātes intereses visās frakcijās. Augstākās izglītības attīstība nenoliedzami ir viens no valstiski svarīgākajiem jautājumiem, un politiskā pārstāvniecība Universitātei būtu ļoti nepieciešama. Tika apsvērta iespēja deleģēt Universitātes pārstāvjus Saeimā - rektors būtu tas vienojošais, kas aicinātu sanākt tos kopā. Konventa sēdes dalībnieki runāja arī par to, ka jāapzina esošie LU absolventi un jādara viņiem zināmas mūsu problēmas, un jāmēģina atrast viņu atbalstu. Svarīgi ar absolventiem rast dialogu. J. Stradiņš atzīmēja, ka ne tik daudz būtu jādiskutē ar Saeimu, bet drīzāk jātiecas uz mantisko resursu piesaistīšanu; tā varētu būt arī ārzemju līdzekļu piesaistīšana. Akadēmiķis ieteica piesaistīt konventa darbam kādu no trimdas zinātniekiem, kā arī bijušos mūsu absolventus. V. Boka ieteica sadarboties ar profesionālajām asociācijām, piemēram, rūpnieku, izdevēju u. c., jo tur ir apvienojušās daudzas spēcīgas personības un prāti.

Jautājumā par Universitātes un Medicīnas akadēmijas apvienošanu izskanēja viedoklis, ka pavisam noteikti nevajadzētu samazināt akadēmisko personālu. J. Stradiņš atzīmēja, ka Medicīnas akadēmija nav pelnījusi Aviācijas universitātes likteni. Šis apvienošanas plāns liekas šaubīgs, un apvienošana varētu radīt jaunas problēmas. J. Paiders uzskatīja, ka finansiālās saistības jāuzņemas Labklājības ministrijai.

Jautājumā par finansēm J. Paiders atzīmēja, ka valsts prasība par mācību maksu nav nejaušība, finansiālā situācija valstī nav tā labākā.

Neraugoties uz naudas taupīšanas mehānismu, naudas valstī joprojām trūkst. Ja apvienošanas projektā netiks ieguldīti papildu līdzekļi, problēmas turpināsies. Mūsu studentu, tāpat arī mācībspēku izmaksas ir mazākas nekā ārzemēs, šajā nozarē cerēt vēl uz kādu taupību ir nereāli. Tādēļ ir nepieciešams politiskais dialogs, līdzekļu piesaiste.

Padomnieku konvents vienojās nākamajā sēdē aplūkot vēlreiz divu augstskolu apvienošanu.

Maris Eglīte nākamajā konventa sēdē ierosināja apspriest šādus jautājumus:

1)studiju formu metožu efektivitātes uzlabošana Universitātē;

2) studentu profilaktiskā veselības aprūpe;

3) kvalitātes nodrošināšanas un pilnveidošanas sistēma.

Noslēgumā sēdes dalībnieki sprieda, kādi cilvēki vēl būtu jāiesaista konventā. Par konventa priekšsēdētāju ievēlēja profesoru R. Kondratoviču un par sekretāru – M. Eglīti. Nolēma nākamajā sēdē apspriest viņa piedāvātos ierosinājumus.

Sēdē klāt bijusi -
ANDA LASE

JŪSU ZINĀŠANAI

Amsterdam School of International Relations

University of Amsterdam

Post Graduate Degree in International and European Relations
Program 2000 – 2001
E-mail: *asir@pscw.uva.nl*
Website *www.asir.nl*

Student profile: Graduate students holding a Masters degree in Economics, Political Sciences or a degree in Law or other related field of study.

Degree/Diploma: Postgraduate Degree in International and European Relations

Duration: 30 August 2000 – June 2001 Application deadline: July 2000

Tuition Fee: Dfl. 15.400

Sīkāka informācija: LU Studiju daļā vai LU laikraksta "Universitātes Avīze" redakcijā.

Dear Colleagues,

6th Nordic – Baltic Conference in Regional Science – "Nordic – Baltic Sea Region on the Eve of 21st Century" will take place on October 4. – 7. 2000. in Reiterna nams, Riga, Latvia. The previous conferences were held in Denmark, Germany, Poland, Lithuania and Estonia. Please inform about the conference all interested to take place in the conference to exchange of research results, ideas and plans. Sponsors and supporters are welcome.

With best regards,
BIRUTA SLOKA
Coordinator of the conference
371-9244966
Dr. Biruta Sloka
Associate Professor
Faculty of Management and Economic Informatics
University of Latvia
Aspazijas Bulv. 5
LV-1050 Riga
LATVIA
Phone: +371-7226413
Fax: +371-7820113
E-mail: sloka@acad. latnet. lv

Iespēja darboties internacionālā vasaras darba nometnē

Jūlijā, augustā un septembrī deviņas dienas, katrā no tām sešas stundas iespējams pastrādāt Vācijā kopā ar jauniešiem no visas Eiropas.

Pieteikties varat, ja esat vecumā no 17 līdz 26 gadiem, protat vācu vai angļu valodu.

Par ceļu jāmaksā tikai daļa, pārējo segs Ekumeniskais Jaunatnes Serviss.

Sīkāka informācija LU laikraksta "Universitātes Avīze" redakcijā - Raiņa bulvārī 19, 136. telpā vai Home page: *WWW.EKIBB.COM/JUGEND/WORKCAMP.*

E-mail: *workcamp@ekibb.com*
Koordinatore: Erdmute Nieke.

Lielās dienas svētki Bastejkalnā

Lielās dienas svētki Bastejkalnā notiks 2000. gada 19. martā no plkst. 12.00 līdz plkst. 15.00.

Svētkus vadīs Helmī Stalte un folkloras draugu kopa "Skandinieki", piedalīsies folkloras grupa "Grodi", folkloras grupa "Dandari" un muzikanti. Svētki sāksies plkst. 12.00, kad pāri Bastejkalnam un visai Latvijai ar Latvijas radio palīdzību skanēs "Spīguļo, Saulīt". "Skandinieki" dziedās "Mazo putnu modināšanas dziesmu", tā ir tradicionālā Atmodas vēstnese. Pēc tam skanēs "Lielo putnu dzīšanas dziesma", no kalna tiks mestas šautras ar domu – aizdzīt stingumu, tumsas un ļaunuma spēkus. Visi varēs piedalīties dižšūpoļu atsiešanā, rotāšanā, zem šūpolēm tiks parakta īpaša ola, tiks godināti, apveltīti, izšūpoti, apdziedāti šūpoļu kārēji.

Tiks šūpoti uzaicinātie Rīgas saimnieki, apveltīti ar olām un nopērti ar "dzīvības rīksti" – nodrošinājumu veiksmīgam darbam, veselībai, skaidram prātam.

Folkloras kopu dalībnieki ar krāsotu olu groziem apstaigās visus svētku dalībniekus un dalīs olas tiem, kuri zina atbildi uz jautājumu "Kas jādara Lielā dienā?"

Pavasara gavilēšanas dziesmas mīsies ar rotaļām, dančiem un apdziedāšanos.

JŪSU ZIŅĀŠANAI

Reģionālā stipendiju atbalsta programma

(*Soros Supplementary Grant Program*)

Sorosa stipendiju programmas ietvaros tiek atbalstīti bakalaura studiju, maģistrantūras un doktorantūras studenti, kuri dzīvo Centrālās un Austrumeiropas, kā arī bijušās Padomju Savienības valstīs, bet mācās ārpus savas valsts kādā no minēto reģionu universitātēm. Programmas mērķis ir veicināt dažādu kultūru studentu savstarpējās sapratnes veidošanos akadēmiskā līmenī.

Dalībai programmā var pieteikties studenti, kuri studē sociālās un humanitārās zinātnes, kā arī vizuālo un izpildītājmākslu kādā no minēto reģionu universitātēm. Prioritāte ir to studentu atbalstam, kuru izvēlēto nozari nav iespējams apgūt valstī, no kurienes viņi ir nākuši.

Stipendijas tiek piešķirtas $ 1000 - $ 5000 apjomā, tomēr obligāts priekšnosacījums ir līdzfinansējuma garantijas. Pretendentiem perfekti jāpārvalda valoda, kurā notiek studijas izvēlētajā universitātē.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš ir 14. aprīlis.

Šīkāku informāciju un pieteikumu veidlapas var saņemt Sorosa fonda – Latvija birojā Rīgā, Raiņa bulvārī 19, 243. telpā, tālr. 7228656, e-pasts: *dvisnola@lanet. lv*

Globālā stipendiju atbalsta programma

(*Global Supplementary Grant Program*)

Atvērtās sabiedrības institūts piedāvā papildu stipendijas studijām doktorantūrā. Dalībai programmā var pieteikties tikai tie studenti, kuri ir uzņemti pilna laika doktorantūrā humanitārajās un sociālajās zinātnēs kādā no Rietumeiropā, Ziemeļamerikā, Austrālijā vai Āzijā akreditētajām universitātēm.

Stipendijas tiek piešķirtas, lai palīdzētu segt:

· mācību maksu – nepārsniedzot 50% no kopsummas;

· uzturēšanās izdevumus – studentiem, kuriem jau ir piešķirta stipendija vai kāds cits finansiāls atbalsts mācību maksas segšanai;

· citus izdevumus – studentiem, kuri jau ir saņēmuši finansiālu atbalstu mācību un uzturēšanās izdevumu segšanai, bet ir nepieciešams finansējums grāmatu iegādei, apdrošināšanai, ceļa izdevumu segšanai u. tml.

Pieteikšanās kritēriji:

· garantēts daļējs finansējums mācību, uzturēšanās un citu izdevumu segšanai;

· pretendentam jābūt no Latvijas vai arī no Albānijas, Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Bosnijas, Dienvidslāvijas, Gruzijas, Horvātijas, Kazahijas, Kirgīzijas, Lietuvas, Maķedonijas, Moldāvijas, Mongolijas, Rumānijas, Krievijas, Slovākijas, Tadžikijas, Turkmēnijas, Ukrainas, Uzbekijas;

· vecums – līdz 40 gadiem;

· pretendentiem perfekti jāpārvalda valoda, kurā notiek studijas izvēlētajā universitātē.

Pieteikumu iesniegšanas termiņi:

31. marts – studijām Ziemeļamerikā, Austrālijā vai Āzijā;

31. maijs – studijām Rietumeiropā.

Pieteikumu veidlapas var saņemt Sorosa fonda – Latvija birojos Rīgā, Raiņa bulvārī 19, 243. telpā, tālr. 72288656, vai K. Barona ielā 31.

Sīkāka informācija: Vera Djomparin Global Supplementary Grant Program Open Society Institute, 400 W. 59th St, New York, NY 10019; Tel.: (212)548 0175; Fax: (212) 548 4652; E-mail: *vdjomparin@sorosny.org*

Course Development Competition

The Soros Foundation Latvia
Organised by the Curriculum Resource centre (CRC), Central European University
CALL FOR PROPOSALS 2000
Application deadline:10 April 2000

The Curriculum Resource Center (CRC) of Central European University, sponsored by the Higher Education Support Program of Open Society Institute, announces a call for proposals to develop university courses.

Aims of the Program

1. This competition is intended to encourage the introduction of new courses, which are innovative in content, methodology and teaching approach.

2. The program seeks to further the dissemination of new curricula across our region (defined as Central and Eastern Europe, the former Soviet Union and Mongolia).

3. Finally, we also aim to provide incentives and means for interdisciplinary and international cooperation amongst academics from the region.

Competition Description

Applicants are invited to develop and teach a one or two semester long course on an important topic from a new perspective, in the discipline areas listed below. The course should be clearly directed towards one of the following levels: introductory; intermediate; advanced; postgraduate.

The competition is open to individuals and groups for **10 months grants**. During this period, the successful applicants should first prepare and then teach their proposed course.

Application forms can be obtained from Soros Foundation – Latvia offices, Raiņa blvd. 19, room 243, phone 7228656, e-mail: *dvisnola@lanet.lv*, from the Curriculum Resource Center at Central European University or from our website, *http://www.ceu.hu/crc/cdc/*

Applications must arrive to CRC by 10 April 2000 (to the address: CRC – Central European University, 1051 Budapest, Nador u. 9, Hungary).

Applicants will be informed about the results in mid-May. Preparation should begin in June and courses should be taught during the first and/or second semester of the 2000/2001 academic year.

DOMĀSIM KOPĀ

Latvijas Universitāte ceļā uz Eiropu

◀ 1. lpp.

Vajadzētu vismaz reizes piecas palielināt augstākās izglītības finansējumu. To var sasaistīt arī ar profesionālo prasmju apgūšanu. Tas prasa lielākas investīcijas nekā vienkārša akadēmisko un teorētisko zināšanu apguve. Šādā gadījumā parādās jauni aspekti Universitātes darbībā. Cītīgi jāmeklē kontakti ar firmām un valsts pārvaldes iestādēm, jo, pateicoties Eiropas ieguldījumiem, tās ir daudzkārt labāk apgādātas nekā augstākās izglītības iestādes ar aparatūru, ar dokumentālo nodrošinājumu, kas ir nepieciešams šo profesionālo prasmju apgūšanai. Piemēram, uz Valsts Veterinārās diagnostikas centru iet strādāt ļoti daudzi biologi, jo tur ir ļoti labi aprīkotas laboratorijas. Tās ir Eiropas līmenī. Mums jāzina šie standarti, jāprot tos lietot un ar tiem rīkoties ar apziņu un izpratni par tiem procesiem, kas tur notiek. Tā ir lieliska iespēja sadarbībai, jo teorētiskiem pamatiem jābūt ļoti labiem, lai ātrā laikā varētu apgūt šīs jaunās lietas.

Latvijas Universitāte paplašināsies

Pagājušā gada augustā Augstākās izglītības padomē parādījās dokuments par to, ka Latvijas Universitāti un Medicīnas akadēmiju reorganizācijas gaitā jāapvieno. To noprotestēja abas augstskolas, un LU Senāts paziņoja, ka neiebilst pret Medicīnas akadēmijas pievienošanu LU.

Tas varētu dot pozitīvu impulsu gan Universitātes tālākai izglītībai, gan arī medicīnas izglītības kvalitātes celšanai. Ideju, kā tas varētu notikt, trīs mēnešus apsprieda pie Ministru kabineta speciāli izveidota komisija, taču pie konkrētiem secinājumiem nenonāca. Novembra beigās komisija vērsās pie abu augstskolu Senātiem ar lūgumu izstrādāt šo koncepciju. Jo Senāti ir augstākās vēlētās koleģiālās organizācijas, kas spriež par augstskolu dzīves iekšējiem jautājumiem un par attīstības stratēģiju. To skatāmies kontekstā ar sabiedrību, ar valsts attīstības perspektīvu.

Svarīgi bija izstrādāt plānu Medicīnas akadēmijas pievienošanai un Universitātes attīstībai sakarā ar Boloņas deklarāciju. Tā kontekstā mēs varam iedomāties, ka Universitātes struktūra paplašinās, tiek pārveidota. Tajā ienāk Medicīnas akadēmija, varbūt vēl kāda nozare.

Patlaban Universitāte ar 26 tūkstošiem studentu ir lielākā Latvijas augstskola, bet ir vidēja izmēra augstskola Eiropas mērogā. Kad šis priekšlikums tika izteikts, Universitātes Senāts atsaucīgi to novērtēja, bet Akadēmijas Senāts ne sevišķi atbalstīja.

Decembra beigās bija nākošais Ministru kabineta dokuments, kurā abu augstskolu Senātiem bija norādīts izveidot divas komisijas. Pirmā, kas izstrādā Boloņas deklarācijas pasākumu plānu, augstskolu attīstības plānu. Otrā, kas izstrādā šo pasākumu plānu Medicīnas akadēmijas pievienošanai. Abās komisijās piedalījās gan Latvijas Universitātes, gan Medicīnas akadēmijas Senātu pārstāvji.

Pirmajā plāna izstrādāšanas daļā izdevās uz vienošanās principiem šos punktus akceptēt. Otrajā bija principiālas domstarpības.

Nav pieļaujama Latvijas Universitātes struktūras šķelšana

Tā uzskata Universitātes Senāts un Senāta komisija. Tā būtu atomizācija - vairāku neatkarīgu ar savu darbības stratēģiju un politiku, ar finansu regulēšanas mehānismu atšķirīgu struktūru izveidošana. Tā LU no eksistējošas augstskolas pārvērstos par imagināru augstskolu, kur ir tikai izkārtne. Medicīnas akadēmijas obligāta prasība bija atdot viņiem visu to, kas attiecas uz medicīnu Universitātē.

Šis priekšlikums atzinību Universitātes pusē neieguva. Galvenais ir stratēģiskais jautājums - vai Universitāte ir vienota augstskola, kas darbojas pēc vienotiem, demokrātiski izveidotiem, visas Universitātes akadēmiskās saimes apspriestiem principiem. Vai tā ir augstskolu konfederācija. Kā tas bija teikts Medicīnas akadēmijas iesniegtajā projektā - Universitāte ir jāizveido no piecām akadēmijām - pēc Medicīnas akadēmijas "gīmja un līdzības". Tur būtu ekonomisti, sociālā akadēmija, humanitārā akadēmija. Tādas 5 - 6 neatkarīgas augstskolas, kurām ir tikai vienots virsraksts "Latvijas Universitāte".

Manuprāt, tā ir ļoti bīstama tendence, jo LU spēks ir tieši tās piedāvātajā spektra daudzveidībā. Tāpēc mūsu ekonomistiem un juristiem ir liela piekrišana, jo viņi ir LU, nevis kādas ekonomiskās akadēmijas vārda nesēji.

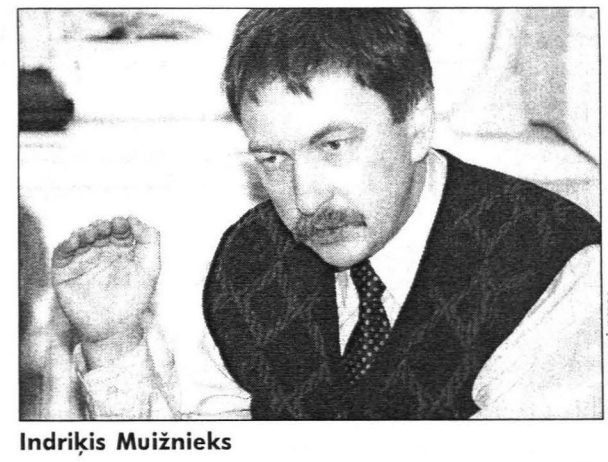

Indriķis Muižnieks

foto - TOMS GRĪNBERGS

"Vairāk ir jāattīsta sadarbība šo lielo zinātnes nozaru blokos. Tas arī atbilst Boloņas deklarētajiem principiem. Tas atbilst pasaules garam un attīstībai."

Vairāk ir jāattīsta sadarbība šo lielo zinātnes nozaru blokos. Tas arī atbilst Boloņas deklarētajiem principiem. Tas atbilst pasaules garam un attīstībai. Mēs redzam, ka izmaiņas ir straujas, grūti prognozējamas, pieprasījums mainās. Labi ir, ka bijušajam skolēnam, atnākot uz LU, ir plašākas izvēles iespējas, ko lieliski varētu sniegt fakultāšu apvienības. Tāpēc jau 1995. gadā mēs deklarējām, ka Universitātes attīstības princips ir lielu fakultāšu vai to apvienību veidošanā. Tas nenozīmē, ka šīs funkcionālās vienības aiziet katra savā orbītā, bet to mērķis ir vienot un integrēt Universitāti.

Tātad šajā gadījumā komisijā "sadūrās" divi nesavienojami viedokļi. Viens - ar perspektīvu atdot mūsu medicīnas struktūrvienības šai Medicīnas akadēmijas tiesību tiešai mantiniecei, kas ienāk Universitātē. Otra tendence - integrācija vienotas Universitātes struktūrā, kas, mūsuprāt, ir perspektīvāk.

Iznākums bija tāds, ka Universitātes Senāta komisija, piedaloties Medicīnas akadēmijas pārstāvjiem, iesniedza plānu, kas paredz šīs lielās funkcionālās vienības veidošanu, kura nodarbotos ar studijām, pētniecību medicīnas jomā. Un arī šo Medicīnas akadēmijas struktūru pārņemšanu funkcionālās vienības sastāvā. Deklarējot, ka ne studentiem, ne akadēmiskajiem spēkiem, nedz arī tehniskajam personālam, kas piedalās studiju programmu realizēšanā, netiek laupīti nedz viņu darbi, nedz uzsāktās studiju programmas utt. Šīs vienības sastāvā ieietu arī mūsu medicīnas struktūru daļas, un tad tās varētu savstarpēji vienoties un izstrādāt tālākas attīstības stratēģiju. Protams, ka sociālo zinātņu daļas, kas ir Medicīnas akadēmijā, nāk pie mūsu sociālo zinātņu bloka.

Lielās funkcionālās vienības varētu tālāk attīstīties, un tām būtu arī sava zināma autonomija. Te bija Medicīnas akadēmijas stingra nostāja, ka viņiem paliek sava grāmatvedība un tā tālāk, bet tā jau būtu formāla Universitātes vārda atdošana Medicīnas akadēmijai.

Ministru kabineta izveidotajā komisijā tika apspriests LU Senāta komisijas plāna variants, un bija arī Medicīnas akadēmijas profesora J. Vētras iesniegtais variants. 26. janvārī Ministru kabineta reorganizācijas komisijā tika nobalsots par LU variantu. Tālāk šis plāns tika akceptēts 31. janvārī arī Universitātes Senātā, kur tika vēl uzsvērts, ka tehnisko, finansiālo, materiālo, juridisko, administratīvo Medicīnas akadēmijas (kura atrodas Labklājības ministrijas sistēmā) dokumentu nodošanai LU jānotiek caur Izglītības un zinātnes ministriju.

Šie papildinājumi tika akceptēti, un Ministru kabineta reorganizācijas komisija virzīja tālāk šo nobalsoto rīcības plānu, un 28. februārī Ministru kabineta sēdē tas tika pieņemts.

Plāna vietās, kur bija gaidāms, ka galvenā atbildība gulsies uz ministrijām, tagad ir parādījies, ka atbildīgās ir abas augstskolas. Medicīnas akadēmija 10. martā nogādās šos dokumentus Labklājības ministrijā, un tā caur Izglītības ministriju LU, lai mēs ar tiem mēneša laikā varētu iepazīties, izdarīt vajadzīgos secinājumus, sagatavot priekšlikumus, lai Medicīnas akadēmija varētu netraucēti iekļauties un turpināt darbu jaunās funkcionālās vienības sastāvā.

Svarīgi ir tas, ka Latvijas Universitāte nekādā ziņā neuzspiež savu gribu Medicīnas akadēmijai. Mēs esam atbildīgi un rūpējamies tikai par savas augstskolas harmonisku un demokrātisku attīstību. Ja mēs uzņemam to savā saimē, tad tikai ar tādiem noteikumiem, kādi uzrādīti. Ja viņi to nevēlas, tas tālāk ir valdības jautājums, kā rīkoties.

MĀRA SADOVSKA

MŪS VĒRTĒ

"Universitātes Avīze" šobrīd arī LU vadības uzmanības lokā. Vai tā pilda savu lomu, vai redakcijas "ražotais produkts" ir kvalitatīvs un pieņemams? Vēlējāmies kopā ar saviem lasītājiem rast atbildi uz šiem un vēl citiem jautājumiem.

Mums interesē studentu dzīve

Izteikt savu viedokli par "UA" labprāt piekrita Teoloģijas fakultātes 3. kursa studenti ILVA MĀRDAGA, KĀRLIS FREIBERGS, DAINIS BONDA un OJĀRS BERKMANIS.

Vai vienmēr cenšaties izlasīt laikrakstu?

Dainis: - Izlasu vienmēr.

Ojārs: - Arī es izlasu, kad tieku pie avīzes. Vēlētos, lai tajā vairāk būtu rakstīts par studentu dzīvi. Nevis politikas, bet tīri kas varētu interesēt studentus – iekšējā dzīve. Piemēram, kā uzlabot mācību procesu, kas būtu jādara, kas traucē mācīties? Tie varētu būt studentu izteikti viedokļi. Biežāk varētu būt arī šādas aptaujas. Varētu izteikt idejas, kā racionalizēt transporta kartiņu izdošanu, lai nav jāstāv garajās rindās.

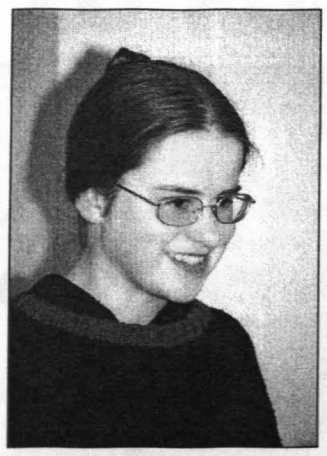

Ilva Mārdaga

Dainis: - Manuprāt, jums ir par maz reklāmas. To zinām gan, ka ikviens ir aicināts ar saviem rakstiem uz redakciju. Cilvēks to zina, viņam

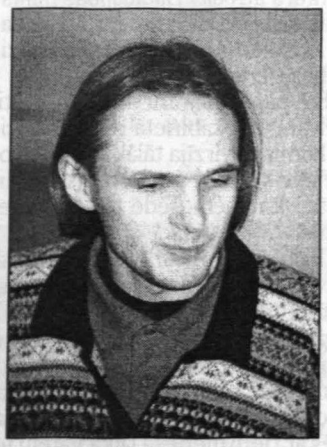

Kārlis Freibergs

būtu ko teikt, taču viņš domā: "Ko nu es tur iešu vai rakstīšu..."

Vajadzētu kaut kādā veidā cilvēkiem pateikt, ka svarīgi būtu izpaust savu viedokli, ja konkrētajā jautājumā ir kas sakāms. Lai ikviens zinātu, kur jūs meklēt un kā darbs jāiesniedz. Tiešām, būtu jāveic aģitējošs reklāmas darbs, lai cilvēkam ir brīnišķīga iespēja sevi izpaust. Viņš zinās, ka to izlasīs viņa studējošie biedri, mācībspēki, Universitātes darbinieki. Manuprāt, tad būtu arī vairāk atsauces uz dažādiem rakstiem. Jo viena autora darbs – tas ir subjektīvs raksts un nebūt nenozīmē, ka tā domā visi studenti. Ja nav šī pretraksta, reizēm citas avīzes vai ziņu aģentūras "izvelk" šādu viedokli un pasniedz, ka tā domā studenti.

Manuprāt, interesanta lieta ir studentu diskusijas par konkrētām tēmām.

Ilva: - Cenšos vienmēr izlasīt

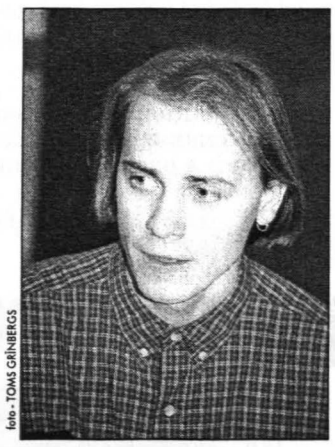

foto - TOMS GRĪNBERGS

Dainis Bonda

laikrakstu, bet apmēram puse no rakstiem mani neinteresē. Piemēram, gari raksti par kādu tēmu. Tad tajā ir jāiedziļinās, bet studentiem nav tik daudz laika, lai iedziļinātos kādā notikumā.

Mani interesē, kas notiek katrā no fakultātēm. Svarīgi, lai arī cilvēkiem ārpus Universitātes būtu interesanti palasīt šo laikrakstu.

Dainis: - Ļoti vajadzīgs un interesants materiāls bija kādā no pagājušiem laikrakstiem – vēsturisks atskats par studentu brālībām. Domāju, ka lielākā daļa to neizlasīja. Šādus materiālus varbūt varētu reizi gadā izdot kādā atsevišķā izdevumā. Lūk, tas notiek brālībās, kādi ir jaunumi. Taču likt to laikrakstā pie jaunumiem – es nezinu!

Ilva: - Mani garlaiko apraksti, kas notiek Universitātes vadībā. Piemēram, par kādiem svētkiem. Ja tie ir īsi, konkrēti, interesanti, tad es izlasu, ja tie ir ļoti gari, es neizlasu.

Kārlis: - Pozitīvs moments, ka ir pietiekoši daudz foto. Ļoti pārskatāmi sadalītas tēmas, to izklāsts.

Varētu veidot "brīvo mikrofonu" – kad noteiktā dienā dažādu fakultāšu pārstāvji izsakās par kādu tēmu. Domāju, ka studenti tad labprātāk piekristu un piedalītos, nevis tad, ja viņus aicinātu iesniegt kādus rakstus.

Ojārs: - Mūsu fakultātē gan ir tas, ka mēs esam salīdzinoši kūtri šādās lietās. Nezinu, kā ir citās fakultātēs – vai ir kādi cilvēki, kāda grupiņa, kas sajūt atbildību, ka viņiem kaut kas ir jāaiznes "UA"! Varbūt to varētu ierosināt, runājot ar atsevišķu fakultāšu pašvaldībām. Lai viņi raksta, kas notiek pašpārvaldēs. Domāju, ka varētu kaut ko likt uzrakstīt arī mācībspēkiem.

Ilva: - Svarīgi runāt arī par kopmītnēm –par tām problēmām, kas ir ikdienā. Piemēram, par prusakiem kopmītnēs un tamlīdzīgi.

Dainis: - Es tūlīt pateikšu konkrētus skaitļus. Piemēram, 30,05 m² istabā, ja nemaldos, ir jādzīvo septiņiem studentiem! Mēs varam izdalīt un apskatīties, cik kvadrātmetru katram cilvēkam iznāk. Piemēram, ļoti cienījamais LU direktors Atis Peičs ir izteicies, ka kopmītnes nav otrās mājas, bet gan vieta, kur tu paliec pa nakti. Vajag mācīties – ej uz bibliotēku, kuru pulksten astoņos vai deviņos vakarā aiztaisa ciet. Tas nozīmē, ka vēlāk tev ir liegta iespēja mācīties. Jūs varat iedomāties, kā ir dzīvot 30 kvadrātmetru istabiņā septiņiem cilvēkiem, kā tas ir kopmītnēs K. Valdemāra ielā. Komandante gan mums ļoti rūpējas par studentiem – esam viņai pirmajā vietā. Taču palīdzēt viņa mums nevar – kā viņai liek, tā viņai ir jādara. Šādas rubrikas par studentu dzīvi kopmītnēs arī būtu visnotaļ interesantas.

Ojārs Berkmanis

Vai jums šķiet ļoti vajadzīga "Universitātes Avīze"?

Visi: - Jā, protams!

Ojārs: - Liels pluss, ka tā ir bezmaksas. Ja būtu maksas – būtu jāskatās, ir vērts maksāt vai nē. Ja ir bezmaksas un gadās pa rokai, es vienmēr paņemu.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES IZDEVUMS
universitātes avīze
IZNĀK KOPŠ 1922. GADA 25.SEPTEMBRA
OTRDIENA, 2000. GADA 14. MARTS
http://www.lanet.lv/~luda
№ 10

Vēlamies zināt, kas notiek Universitātes Senātā

Savu viedokli mums pauda Bioloģijas fakultātes maģistrantūras nodaļas studentes LAIMA ŠILIŅA un INESE ČAKSTIŅA.

Vai "Universitātes Avīze" ir gaidīta?

Inese: - Kad tā ir izlikta fakultātē, es paņemu un lasu. Mums parasti gan to atnes ar nokavēšanos.

Laima: - Reizēm atnāku uz fakultāti, bet avīzes vairs jau nav. Tad palūdzu kādam citam. Nezinu, vai es

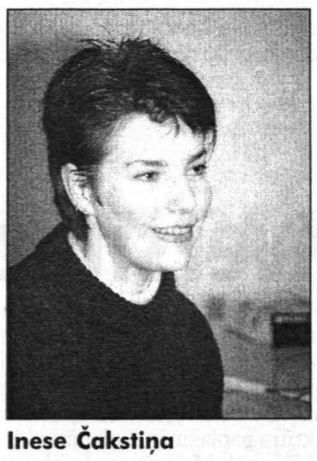

Inese Čakstiņa

tur visu izlasu, bet paskatos gan.

Kas patīk laikrakstā?

Laima: - Es izskatu cauri, bet man nav tādas mīļākās rubrikas. Pievēršu uzmanību tam, kas mani interesē. Tās, piemēram, ir intervijas ar cilvēkiem, ko pazīstu. Arī informācija par stipendijām. Par to, kā cilvēki pasaulē mācās, domu apmaiņa.

Inese: - Meklēju materiālus par mums draudzīgām fakultātēm – ķīmiķiem, ģeogrāfiem. Interesanta ir informācija par fukšu ballēm, par to, kas notiek citās fakultātēs, arī pēdējā lapa – testi, izklaidējoša informācija. Studentu padomes lapa – KNZ konkursiņš. Viss, kas saistīts ar studentu dzīvi, par mums pašiem.

Ko vairāk gribētu lasīt?

Laima: - Šķiet, ka laikrakstā ir viss – nopietnā informācija, izklaide, kas notiek citās fakultātēs, Studentu padomes lapa. Citreiz ir interesantāks numurs. Citreiz ne tik ļoti. Tas laikam atkarīgs no tā, kā pastrādājuši paši studenti, kas arī tur raksta.

Inese: - Dažreiz par daudz aiziet tāda filosofija, jo studenti jau tāpat daudz filosofē, un vēl lasīt par to...

Grūti pateikt, ko vajadzētu kardināli mainīt.

Vai jums patīk noformējums?

Laima: - Kādi ir līdzekļi, tāds ir arī noformējums. Neko daudz jau nevar prasīt. Kā ir, tas ir laikam labākais, ko var izdarīt.

Inese: - Man nav iebildumu pret noformējumu.

Par kādām tēmām laikrakstam vajadzētu informēt?

Inese: - Manuprāt, ļoti vajadzīga konkrēta informācija par stipendijām, par iespējām studēt ārzemēs. Svarīgi arī tas, kas notiek Universitātes Senātā.

Mēs, studenti, nezinām, kas notiek "augšā" - vadībā. Pēkšņi vienā dienā tur ir Lācis, otrā dienā – varbūt vēl kāds. Jāzina, ko mūsu "galvas" lemj. Šis ir izdevums studentiem, tādēļ vairāk vajadzētu rakstīt tieši par to, kas notiek Universitātē.

Laima: - Arī par mūsu apvienošanos ar Medicīnas akadēmiju. Es lasu arī citus laikrakstus, bet "Universitātes Avīzē" tam var būt izskaidrojums it kā no iekšienes. Lai var pasekot līdzi – tur kaut kas notiek vai nenotiek. Kāds būs mediķu liktenis, kāds nebūs. Lasot avīzi, tas būtu interesanti.

Cik vajadzīga jums šķiet "Universitātes Avīze"?

Inese: - Man ir grūti pateikt, ka es bez tās varētu iztikt, man ir grūti pateikt, ka es varētu arī neiztikt. Ir patīkami to paņemt un izlasīt.

Laima: - Man arī tieši tāpat. Nesaku, ka es nevarētu bez tās dzīvot – vai to informāciju, kas tur būtu rakstīta, nevarētu uzzināt pa citiem kanāliem. To visu it kā var. Taču tu atver laikrakstu un redzi – tevi tas interesē. Tu izlasi un citur vairs informācija nav jāmeklē. Te ir mana avīze. Es to paņemu, un visu, ko man vajag zināt, es zinu.

Inese: - Pirmais, ko mēs parasti

Laima Šiliņa

meklējam laikrakstā – vai kaut kur nav pieminēta mūsu fakultāte un mūsu varoņi. Krustvārdu mīklas un tādas lietas nav īpaši daudz laika minēt. To patīkami darīt lekcijās, ja tās ir garlaicīgas. Tas gan nenozīmē, ka "Universitātes Avīze" traucē lekcijām.

Ja laikraksts būtu par maksu, vai jūs to pirktu?

Laima: - Domāju, ka es pirktu. Bet kā tad var savākt tos 5 vai 10 santīmus tehniskā ziņā?

Inese: - Tā nav nekāda lielā summiņa, varētu arī no stipendijas nopirkt.

MŪS VĒRTĒ

Man patīk skatīties bildes

Savas domas izteica juristi, politologs un Svešvalodu fakultātes studente.

DANIĒLS BUKS-VAIVADS, Juridiskās fakultātes studentu pašpārvaldes priekšsēdētājs

So avīzi lasu tik bieži, cik bieži atrodu guļam kaut kur koridorā vai garderobē. Cenšos izlasīt. Manuprāt, "UA", izvērtējot tās imidžu, būtību utt., ir svarīgi, vai tā ir melnbalta vai krāsaina. No tā būs atkarīgs, cik studentu to ņems un lasīs. Pašlaik vizuāli avīzei nav ne vainas. Ja avīze būtu melnbalta, domāju, ka tā noteik-

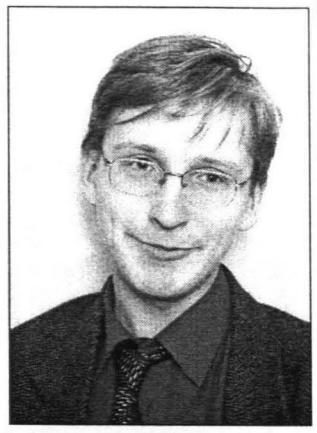

Sergejs Seņkāns

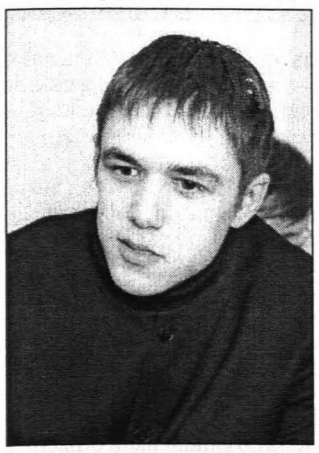

Daniēls Buks - Vaivads

ti netiktu lasīta. Bet ja tā būs par maksu, attiecīgi jāmainās arī saturam. Patlaban pie satura ir jāpiestrādā. Ir bijis tā, ka es sāku lasīt, bet mani tas neinteresē. Vajadzētu rakstīt par starpuniversitāšu aktivitātēm, par to, kas notiek "Turībā", Zviedru augstskolā u. c. Arī par studiju iespējām, par mācību procesu. Vairāk avīzes darbā varētu iesaistīties studenti, pašpārvaldes. Studentu padomei ir sava lapa, bet tur ir liels "sviests". Noteikti vajadzētu vairāk publicēt studentu viedokli par dažādiem jautājumiem, aptaujas.

ANDRIS MILLERS, Juridiskā fakultāte, 1. kurss

Es avīzi gandrīz nelasu. Ja kāds pasaka kaut ko izlasīt, tad gan. Bet man vienkārši neinteresē tas, par ko

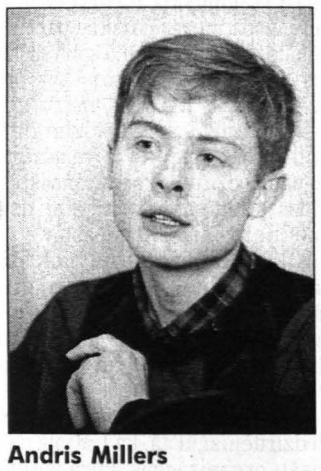

Andris Millers

"UA" raksta. Es lasu, piemēram, "Dienu", ziņas. Man patīk skatīties bildes, varbūt ieraugu kādu pazīstamu seju. Bet rakstus nelasu. Manuprāt, lai kādi tie būtu, es tos nelasītu. Man patīk diagrammas, skaitļi, tabulas, bet garas intervijas – nē, ja nu vienīgi kāds pazīstams. Un noteikti svarīgs ir vizuālais noformējums.

SERGEJS SEŅKĀNS, Juridiskā fakultāte, 1. kurss

Vizuāli avīze ir "līmenī", bet saturiski ir jāpiestrādā. Gribētos lasīt par radošām, slavenām LU personībām – gan studentiem, gan pasniedzējiem. Arī par iespējām mācīties ārzemēs.

Avīzē parasti izlasu virsrakstus un to, kas mani interesē.

IVARS LUKAŠĒVICS, politologs, 1. kurss

Vizuālais ir līmenī, bet saturs... jāpiestrādā. Raksti ir pārāk gari. Varētu rakstīt nedaudz vairāk par sportu. Un arī dažādas ziņas, kas skar notikumus Latvijā. Viennozīmīgi – "UA" nedrīkst būt tikai Internetā, jo tas nekad visiem nebūs pieejams.

Cenšos izlasīt katru avīzes numuru

SANITA VEILANDE, Svešvalodu fakultāte, 3. kurss

Cenšos izlasīt katru avīzes numuru, bet diemžēl ne vienmēr pie tā tieku - mūsu fakultātē vajadzētu vairāk avīzes eksemplāru. Parasti izlasu visus materiālus un būtisku iebildumu pret saturu man nav, ja nu vienīgi

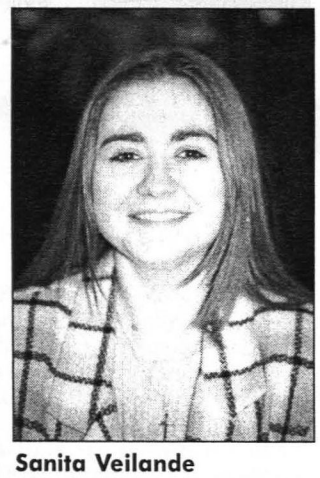

Sanita Veilande

pret tehniskas dabas tematiem vai ekonomiku - tas mani vienkārši neinteresē.

Vizuālais noformējums? Iztikt var. Bet ja avīze būtu melnbalta, diez vai kāds to pamanītu, cilvēki ir pie-

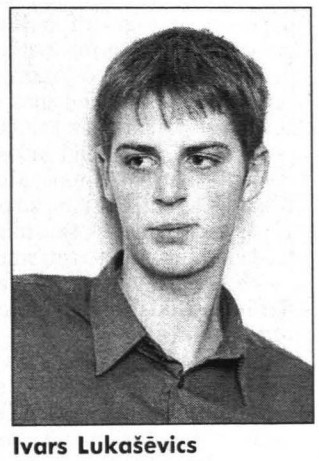

Ivars Lukašēvics

raduši, ka viss ir krāsains - televizori, datori u. tml.

Nebūtu nekas pretī, ja par avīzi vajadzētu dažus santīmus samaksāt. Gribētos, lai vairāk būtu rakstu par studentu dzīvi - ceļojumiem, piedzīvojumiem - apmēram tādā garā kā dažreiz Studentu padomes lapā.

Turpinājums nākamajā "UA" numurā

SVEICAM

Uzticīgs Universitātes presei 40 gadus!

Viens no retajiem, kas Universitātes presi lasa regulāri 40 gadus, ir Latvijā pazīstamais biologs JĀNIS BRIKMANIS. Viņu pazīst arī kā Putnu Jāni, jo pētnieks zina visu par putniem - viņu balsis, tikumus un netikumus. Jāņa Brikmaņa mūža mīlestība - Latvijas daba.

24. februārī Latvijas Sporta muzejā pulcējās dabas zintnieka draugi, radi un paziņas, lai viņu suminātu 60 gadu jubilejā.

Kāpēc Sporta muzejā? Jānis Brikmanis savulaik ir aktīvi sportojis - ar slēpēm nobraukts gandrīz no visiem Siguldas kalniem, skriets pa Latvijas ceļiem, būts klāt orientēšanās sporta iesākumiem republikā.

Vakara gaitā bija iespēja iepazīties ar savulaik saņemtajiem diplomiem par iegūtajām pirmajām vietām, varējām pietuvoties J. Brikmaņa personīgajai dzīvei - apskatīt ģimenes fotogrāfijas, dažādas kolekcijas un piemiņas lietas. Par lasītajām lekcijām un stāstiem par dabu un putniem vēstīja daudzu gadu laikā krātie plakāti.

Esot redakcijā, Jānis Brikmanis šad tad pastāsta par sportisko Universitāti. Piemēram, kā pats reiz lēcis no LU Lielās aulas balkona (nodarbojies arī ar alpīnismu), iejuzdamies Jaunā, 1969. gada tēlā... Vēl nodejots valsis un tad... grūti gan bijis paiet.

Daži "UA" redakcijas darbinieki, šo rindu autori ieskaitot, kopā ar Jāni Brikmani pirms diviem gadiem devās nakts pārgājienā no Siguldas uz Līgatni.

foto - TOMS GRĪNBERGS

Jāni Brikmani jubilejā sveic "UA" redaktore Ilze Brinkmane

Interesantais stāstnieks mūs iemācīja ieklausīties dabā, satikties ar jāņtārpiņiem, sadzirdēt, kā mežs un visa dzīvā radība sagaida pusnakti. Viss apklust, viss apstājas, arī vējš pierimst, lai pēc dažām minūtēm viss atkal atsāktu elpot un čalot...

"Mežā jāiet klusu, lai dzirdētu dabas balsis," sacīja Putnu Jānis. Viņu dēvē arī par Griguļa kungu, jo pirmais putnu pasaules zinātājs Latvijā bija Kārlis Grigulis.

Brikmaņu Jānis ir zināms arī daudzām radioklausītāju paaudzēm. Viņu pazīst Latvijas skolās, ar viņu kopā sadzied tādi Operas mākslinieki kā Solveiga Raja, arī dievturu grupa, viņu ciena bijušie Latvijas sporta čempioni.

Dzejnieks un rakstnieks Arnolds Auziņš teica, ka tie labākie gadi vīrietim esot no 60 līdz 80, tā ka Jānim Brikmanim vēl daudz jāpaspēj, lai savdabīgajai un bagātajai Dabai tuvinātu arī mūs, pārējos.

Jānis Brikmanis vēl joprojām nav nokāpis pa LU galvenās ēkas centrālajām kāpnēm, jo uzskata, ka visu vēl nav paveicis arī zinātnē. Cieņu pret savu *Alma mater* viņš izjutis vienmēr, un saikne ar to, viņaprāt, ir izlasītais Universitātes laikrakstā.

Vēlreiz sveicam jubilāru un pateicamies par uzticību Universitātes presei!

ILZE BRINKMANE

MUMS RAKSTA

Draudzīgā varavīksne
Atziņas par integrāciju

"Universitātes Avīzes" 8. numurā izlasīju divus rakstus par integrācijas problēmām, kas ir īpaši saasinātas starp krieviem un latviešiem ("Raganu dedzināšana vairs nav aktuāla" un "Par latviešiem").

Es vēlētos izteikt psiholoģijas studentu viedokli. 1999. gadā Vaivaros notika konference "Psihologa loma sabiedrības integrācijā", kuru sarīkoja LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes aktīvākie studenti (no LUPSA's). Konferencē piedalījās psiholoģijas studenti no trim Baltijas valstīm, kā arī pasniedzēji. Īsumā pastāstīšu konferences atziņas, bet jūs paši nolemsiet, kā mainīt savu viedokli par integrāciju.

Vispirms ir jāatceras, ka integrācija ir nevis kādu elementu summa, bet gan jaunveidojums, neatkārtojama struktūra. Tā ir viens no akulturalizācijas veidiem. Pastāv arī citi veidi, piemēram, asimilācija, separācija, marginalizācija.

Asimilācijas procesā notiek vienas kultūras pilnīgs sakņu zudums (piemēram, kā ASV). Separācija – tā ir norobežošanās (piemēram, Dienvidāfrikā). Marginalizācijas rezultātā ir abu kultūru zudums (piemēram, Kanādā).

Tāpēc, lūdzu, nejauciet integrāciju ar citiem akulturalizācijas veidiem!

Diemžēl mūsu sabiedrībai nelauj integrēties cilvēku netolerance. Kādi ir tās cēloņi?

1. Informācijas trūkums (piemēram, cilvēks izdomā šausmīgas lietas par krieviem, kaut slikti viņus pazīst).

2. Ģeneralizēta negatīva subjektīva pieredze (zina vienu pretīgu nēģeri, bet domā, ka visi ir tādi).

3. Vērtības, kas valda sabiedrībā (reliģija aizliedz homoseksuālismu, un cilvēki piekrīt).

4. Identitātes izjūtas trūkums (identitāte ir cilvēka priekšstats par sevi kā personību, savu individualitāti; tā ir arī piederības izjūta dzimumam, nacionalitātei utt.).

Ja cilvēks nav atradis sevi, tad viņš baidās no citiem, jo "svešie var viņu ietekmēt". Cilvēks izvairās no citiem, kaut pats sev ir svešs. Cilvēks ar skaidru identitāti nekad nebaidīsies pazaudēt savas vērtības un pārvērsties, piemēram, no latvieša par krievu, no heteroseksuālista par homoseksuālistu...

Monteskjē uzskata, ka identitātes izjūtai ir jāizriet nevis no emocijām, bet gan no racionāliem apsvērumiem.

Man vēl ir daudz kas sakāms. Bet pagaidām es katram no mums gribētu novēlēt padomāt, kas mēs īsti esam, vai mēs cienām sevi kā personību un līdz ar to apkārtējos... Vai mums blakus dzīvo draugi vai svešinieki?

Manuprāt, daudzveidība, ar kuru mums nākas sastapties, ir līdzīga varavīksnei. Tā saules draudzīgā gaismā spēlējas ar dažādām spilgtām krāsām, kuras, neskatoties uz savu atšķirību, atrodas saskaņā. Mūsu daudzveidība mūs pašus bagātina un padara dzīvi interesantāku.

TATJANA GRIŠKINA,
psihologu 2. kurss

25. marts – komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena

***

Kad es kaut brīdi padomāju,
Ko, mana mazā tauta, ciet,
Es sevi jūtu dīvi* vāju,
Man priekšā vergu mūži šķiet.

Kāds briesmon's tavu zemi moka,
Tur patiesību kājām min.
Lauž zarus tas no tava koka,
Lai nāve savus svētkus svin.

Neviena gaiša saules stara.
No debess aukstas lāses rīst**.
Ne vēsts no brīves pavasara.
Tik asaras un asins līst.

Nav būdiņas un nava sētas,
Kur neskanētu sāpju vaids.
Nav sirds, kur nekvēlotu rētas,
Ko cirtis tumšais pekles naids.

Kad es kaut brīdi padomāju,
Ko, mana mazā tauta, ciet,
Es sevi jūtu dīvi vāju
Man priekšā vergu mūži šķiet.

JĀZEPS RUDZĪTIS

Sacerēts Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātes Latviešu valodas un literatūras nodaļas studiju (1947 – 1952) gados. Nav publicēts.

** dīvi – dīvaini, savādi;*
*** rīst – riešas.*

AKADĒMISKĀS VIENĪBAS

Vienotnes Latvijas pirmajā neatkarības periodā

75 gadi kopš studentu vienību dibināšanas

Latvijā 20. gadu vidū politiski sabiedriskajā dzīvē bija vērojamas pašreizējām līdzīgas negatīvas parādības - daudz sīku partiju un grupu ar šaurām, galvenokārt saimnieciskām interesēm un korupciju, biežas valdību maiņas. Šīs nebūšanas īpaši satrauca jaunos, no laukiem Rīgā ienākušos studentus, un tās iztirzāja Kārļa Upeslejas rediģētais neatkarīgais LU laikraksts "Students", kas sāka iznākt 1922. gadā. Tanī bija arī dzīvas diskusijas par to, kādām vajadzētu būt studentu organizācijām ar jauno studentu audzināšanu latviskās tradīcijās un nesavtīgumu darbā.

Šo diskusiju rezultātā Upesleja uzaicināja dibināt jaunas studentu organizācijas, un 1925. gada 15. februārī Rīgā, Jēkaba kazarmās Torņa ielā 4 sanāca ap 50 studentu un nodibināja divas vīriešu vienotnes - **"Zelmeni"** un **"Līdumu"**. Pēc pāris nedēļām, 1. martā, nodibinājās sieviešu vienotne **"Latviete"** un 20. martā - **"Ausma"**. Visas četras izveidoja jumta organizāciju "Vienotņu Vienkopu" un sākumā savas sanāksmes noturēja kopīgā lielā dzīvoklī Elizabetes un Antonijas ielas stūrī, katra atsevišķi citā dienā. Pirmais gads bija īpaši veltīts diskusijām par mērķiem, iekšējo iekārtu, terminoloģiju, ārējām nozīmēm. Visas četras vienotnes nolēma vadīties no centieniem ZINĀTNE, DARBS, SKAIDRĪBA, BRĪVĪBA UN TĒVZEME, savās telpās un sarīkojumos nelietot alkoholiskos dzērienus (privātā dzīvē tie ir atļauti mērenā veidā) un sanāksmju (sagaitu, Sirmo stundu) laikā nesmēķēt. Galvenajās iknedēļas sanāksmēs, Sirmajās stundās dominēja debates par aktuāliem tematiem, kuras ievadīja īsi ievadreferāti. Pārrunas bieži vien turpinājās rakstveidā biezajā "Sirmajā grāmatā", kur blakus šaurai ikdienas parakstu ailei bija daudz telpas dažādiem ierakstiem. Pilntiesīgie vienotnieki saucās draugi, augstskolu beigušie - vecdraugi, kandidāti - savieši. Pārvaldē visvairāk nodarbinātie bija saviešu audzinātājs un dziesmotājs.

Sākot ar 1927. gadu, "Vienotņu Vienkopa" pārņēma "Studenta" izdošanu un nākošajā gadā piedalījās LU Studentu padomes vēlēšanās, ieejot tanī ar diviem pārstāvjiem - zelmenieti K. Upesleju un līdumieti A. Nusbergu. A. Nusbergs ir sīki aprakstījis vienotņu pirmos gadus savā atmiņu grāmatā "Atmiņu zīmējumi", ko apgāds "Artava" izdeva 1996. gadā. 1935. gadā trīs vienotnes ("Līdums", "Latviete" un "Ausma"), Nacionālo studentu biedrības un novadniecības apvienojās "Vienību Savienībā", un vienotņu nosaukums mainījās uz vienībām.

Akadēmiskā gada noslēgumu vienotnes nolēma atzīmēt ar kādu ierosinošu darbu, to nododot sabiedrībai "Augstos svētkos", kas nobeidzās ar dziesmās un stāstījumos aizvadītu nakti pie ugunskura. Šo tradīciju pārņēma "Vienību Savienība", pārdēvējot to vienkāršāk - par "Darba svētkiem". Pirmais Augsto svētku darbs bija zelmeniešu un līdumiešu iestādītie zemeņu stādi divās jaunsaimniecībās Olaines un Pēternieku pagastā kā dārzsaimniecību ierosinājums Rīgas pievārtē.

Vienotnieki mudināja visas fakultātes ieviest darba ētikas kursus un pirmo divu gadu studentiem - fizisko audzināšanu, kā arī militāro apmācību, par to daudz rakstot "Studentā", taču šiem priekšlikumiem neatrada piekrišanu. Toties paši vienotnieki reizi nedēļā Latvijas Konservatorijas vingrotavā sacentās basketbolā.

Savs laiks ir nopietnībai, savs - jautrībai, dziesmām, to starpā dažai labi reti dzirdētai tautasdziesmai, īpaši filoloģijas studenta Zariņu Jāņa sameklētai. Sākot ar 1928. gadu, kad "Līdumā" iestājās aktīvs skautu vadītājs, arhitektūras students Arno Teivens, ķekatās iešana kļuva par tradīciju, viesojoties studenšu vienotnēs gan Mārtiņos, gan citās reizēs. Vienotņu ierosmē Studentu padome rīkoja plašu "Ķekatu vakaru" Virsnieku klubā, kur piedalījās arī Latvijas Universitātes profesori, ieskaitot izglītības ministru L. Adamoviču. Studentu nama celšanas līdzekļu vākšanai A. Teivena ierosmē vienotnieki noorganizēja pirmo latviešu studentu teātri ar K. Veicu kā režisoru, un līdumieši arī deju kapelu, kas ceļoja pa visu Latviju.

Profesors
ALEKSIS DREIMANIS

(Turpinājums sekos)

"Latviete" -

foto - TOMAS GRĪNBERGS

ir starp tām akadēmiskajām studenšu vienībām, kas 1. martā atzīmēja 75. gadasvētkus.

4. martā Biznesa augstskolā "Turība" tika teiktas svinīgas, draudzīgas, arī humora pilnas runas.

Jolanta Pļaviņa

"Latvietes" vecākā Jolanta Pļaviņa savā akadēmiskajā runā par vienības darbību līdz 1940. gadam pakavējās vēsturē.

Tradīcijas ir noturīgas, centieni "Zinātnei, Darbam, Skaidrībai, Tēvzemei un Brīvībai" ir spēkā arī šodien.

Sasveicinoties tiek vēlēts galvenais – visu skaidru! Tātad gaišas domas un darbi, skaidrība teiktajā un darītajā. Kā tas izdodas, protams, atkarīgs no pašām latvietēm.

Arī šobrīd ir Darba svētki, Sirmās stundas, tikšanās un domu apmaiņa ar sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem.

75. gadasvētkos klāt bija arī "Latvietes" goda biedre Maija Cālīte, kura saņēmusi valsts apbalvojumu – Trīszvaigžņu ordeni. Viņu var pazīt pēc dziedātajām tautasdziesmām un kokles spēles.

Viens no jaukākajiem brīžiem, kad gan pašas "Latvietes", gan viņu viesi prot skanīgi dziedāt. Dziesmas nepietrūka arī vakara saviesīgajā daļā.

"Universitātes Avīzes" redakcija vēlreiz sveic "Latvieti" jubilejā! Universitātes preses pirmsākumi saistās ar studentu vienību rašanos, tātad vēsture ir gara un kopīga.

ILZE BRINKMANE

IEPAZĪSIMIES

Feministe numur viens

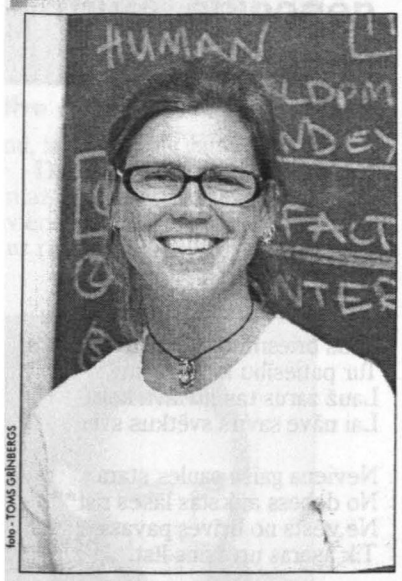

foto - TOMAS GRĪNBERGS

Astrīda Neimane

1999. gadā nāca klajā ANO attīstības fonda ziņojums "Dzimums un tautas attīstība", kurš ir piesaistījis plašas sabiedrības uzmanību. Tā autore ir Astrīda Neimane. Pašreiz viņa darbojas ANO attīstības programmā par konsultanti, rudens semestrī LU studentēm un studentiem bija iespēja piedalīties viņas lekciju kursā "Feminisms un postmodernisms" Dzimtes studiju centrā. Uzreiz jāpiebilst, ka, neskatoties uz latvisko vārdu, ASTRĪDA NEIMANE tikai kopš dažiem gadiem ir pārcēlusies uz dzīvi Latvijā. Tādēļ aicinājām viņu uz sarunu, lai uzzinātu vairāk par viņas dzīvi te, Latvijā, un ārpus tās, par viņas sabiedriskajām aktivitātēm un uzskatiem.

- Kā jūs nokļuvāt Latvijā?

- Piedzimu Kanādā, abi mani vecāki, latvieši, izceļoja no Latvijas kara laikā. Līdz 22 gadu vecumam dzīvoju Kanādā, tad ceļoju nedaudz pa pasauli, meklējot laimi (smejas), un nokļuvu arī Latvijā.

Pirmo reizi savā dzīvē atbraucu uz Latviju 1990. gadā Dziesmu svētku laikā. Atceros, bija karsta vasara. Es biju tikko atbraukusi no Āfrikas, kur dzīvoju piecus mēnešus, vienkārši ar mugursomu, blandoties pa Āfrikas zemēm. Tātad man, atbraucot uz Latviju, nekāds kultūras šoks nebija tādā ziņā, ka, teiksim, šeit dzīves līmenis nebūtu tik augsts kā Kanādā. Salīdzinot ar to, kur es iepriekš biju bijusi, viss šeit bija, protams, fantastiskā līmenī.

Nākamajā reizē, kad atbraucu uz Latviju, t. i., 1995. gadā, tā jau bija pavisam cita valsts, man šķiet. Pilnīgi neatpazīstami.

Apzināts mērķis braukt uz Latviju man nebija. Protams, jaunībā es biju diezgan aktīva latviešu trimdas sabiedrībā. Katru sestdienu gāju latviešu skolā, kamēr draugi gāja uz kino. Dejoju latviešu tautas deju pulciņā, spēlēju kokli. Deju kolektīviem Latvijā, protams, ir pilnīgi cits līmenis. Kanādā mēs to darījām izklaides pēc. Un jāsaka, ka tieši tas man patika.

Universitātē Kanādā es nedaudz atsvešinājos no latviešu vides, man bija citas intereses. Man ir draugi, kas ļoti mērķtiecīgi atbrauca uz Latviju pēc neatkarības atjaunošanas. Man tā īsti nebija. Toreiz lēmumu palikt iespaidoja darbs. Sapratu, ka šeit ir ko darīt, ļoti interesantas likās darba un sabiedrisko aktivitāšu iespējas.

- Pastāstiet, lūdzu, par jūsu studiju gadiem! Vai jūsu studiju priekšmets bija dzimtes studijas?

- Bakalaura grāds man ir iegūts literatūras studijās. Trešajā un ceturtajā universitātes gadā es sāku interesēties vairāk par feminismu, feministu literatūru, sieviešu literatūru un teorijām, un tā es beidzot uzrakstīju savu kursa darbu tieši par šiem jautājumiem. Man nebija grāds, bet es specializējos dzimtes studijās. Maģistra grādu tieši dzimtes studijās ieguvu pirms diviem gadiem Anglijā.

Biju Latvijā jau nodzīvojusi divus gadus, tad izdomāju, ka vēlos atkal mācīties. Sāku interesēties par dzimtes studiju programmām un tautas attīstības (angliski - *development*) studijām, jo toreiz es Latvijā strādāju ANO attīstības programmā. Anglijā, Londonas Ekonomikas skolā bija ļoti interesanta programma, kur varēja apvienot šīs divas lietas, un galu galā es uz turieni aizbraucu, koncentrējos tieši uz dzimtes studijām.

Anglija Latvijai ir diezgan tuvu, mans dzīvesbiedrs ir no Anglijas. Viņš ir Anglijas latvietis. Šie iemesli arī ir būtiski dzīvē.

Man ir grūti atbildēt uz jautājumu, kāpēc studēju tieši dzimtes studijas. Man šo jautājumu vienmēr uzdod. Liekas, ka tas ir tas pats, kas prasīt cilvēkam, kāpēc viņa vai viņš izvēlas kļūt par arhitektu vai par ko citu. Jūtos ļoti laimīga, jo savu darbu varu savienot ar sabiedriskajām aktivitātēm, kas mani interesē, un ar reālo dzīvi, kas ne visiem izdodas.

- Kāda pašlaik ir jūsu pamatnodarbošanās? Ko jūs darāt brīvajā laikā?

- Pēdējā laikā man brīva laika nav (smejas). Kopš es atbraucu uz Latviju 1995. gadā, diezgan aktīvi darbojos Ģimenes plānošanas asociācijā "Papardes zieds". Vairākus gadus tur biju kā voluntiere, un šobrīd es esmu tur viceprezidente. Tas aizņem diezgan daudz laika. Lasu lekcijas un vadu nodarbības par vardarbības jautājumiem, dzimumu līdztiesību un reproduktīvo veselību. Sadarbojos ar Jaunatnes Veselības centra padomi Ogrē, ar Labklājības ministriju, vadot nodarbības par dzimumu līdztiesību ierēdņiem. Beidzot par to sāk interesēties arī valdība. Man nav štata darba vietas, es principā strādāju no savām mājām ar datora starpniecību. Kad ir vairāk laika, nodarbojos ar jogu un ar līdzīgām garīgām lietām, kas man patīk un ļoti palīdz. Interesē arī ceļošana. Esmu bijusi Indijā, kur piedalījos konferencē par vardarbības jautājumiem pret sievietēm. Studiju gados esmu ceļojusi pa Āfriku, Eiropu, Meksiku, Kanāriju salām, bet jūtu, ka pasaule vēl arvien ir liela, tik šausmīgi liela, ka daudz kur gribētos aizbraukt.

- Kas būtu veicinošais faktors dzimumu līdztiesības sekmēšanai Latvijā?

- Man šķiet, ka te ir divas puses. Viena ir strukturālā, kas ir saistīta ar likumdošanu un politiku. Tur, protams, var lietas mainīt, bet man šķiet, ka otra puse ir daudz svarīgāka, proti, sabiedrības domu mainīšana. Es negribu teikt - mainīšana, bet - pārveidošana. Līdz cilvēki sapratīs, ka dzimumu nelīdztiesība ir ļaunums visai tautai un katram cilvēkam. Citādi neviens lietas labā neko nedarīs.

Vēl jāiegulda pamatīgs darbs sabiedrības informēšanā. Tas ir ilgstošs process. Panākumus mēs nevaram sagaidīt uzreiz, bet es jau redzu, kā četru piecu gadu laikā situācija ir mainījusies. Pirms četriem gadiem vispār nevarēja runāt par dzimumu līdztiesību plašākā sabiedrībā un varbūt zināmās sabiedriskajās organizācijās. Tas jēdziens vispār nebija saprotams - kas tā dzimumu līdztiesība ir, kāpēc tā ir vajadzīga. Bieži nākas dzirdēt, ka mums vispār nekādas problēmas saistībā ar dzimumu (ne)līdztiesību nepastāv.

- Kā zināms, Latvijā tiek dibināta jauna sieviešu organizācija. Vai pašlaik ir nepieciešamība pēc tās un, ja ir, tad kādi būtu tās mērķi un uzdevumi?

- Viena lieta, ko esmu diezgan bieži dzirdējusi, ir tā, ka Latvijā nav sieviešu organizācijas, kurā varētu iesaistīties jaunas sievietes ar nedaudz citu skatienu uz dzimumu līdztiesību. Man šķiet, ka ir daudzas sievietes un arī vīrieši, kas gribētu iesaistīties šo jautājumu risināšanā, bet neredz savu vietu kaut kur jau esošajās organizācijās. Tātad, ja dibinātu jaunu, tad tai vajadzētu būt ar vairākiem mērķiem: gan lai apvienotu esošās organizācijas kopīgu projektu realizēšanai, sadarbības partneru meklēšanai, konferenču vai semināru rīkošanai, gan lai iesaistītu jauno paaudzi dzimumu līdztiesības jautājumu risināšanā, gan lai mēģinātu ietekmēt sabiedrības domu vispār par dzimumu līdztiesību. Lai gan daļa cilvēku, kas nodarbojas ar dzimumu līdztiesības jautājumiem, sevi sauc par feministēm un feministiem, ir tomēr daudz cilvēku, kuriem interesē šie jautājumi, bet kas negrib

7. lpp.▶

LIELAIS SPORTS

LU sporta dzīvē vienreizējs notikums!

Urā! Urā!

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes 1. kursa students STANISLAVS OLIJARS 26. februāra vakarā Beļģijas pilsētā Ģentē kļuva par Eiropas čempionu telpās 60 m barjerskrējienā ar personisko rekordu 7.50 s. Tas ir visu laiku 7. labākais rezultāts Eiropā un 3. labākais laiks, kādu sasnieguši uzvarētāji visos 30 Eiropas čempionātos.

Par godu šim zīmīgajam notikumam LU rektors profesors J. Zaķis rīkoja tikšanos ar jauno Eiropas čempionu. Tikšanos kuplināja LU direktors A. Peičs, LU vecākā juriskonsulte A. Zaķe, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Sporta centra direktors docents J. Melbārdis un Sporta centra domes priekšsēdētājs docents V. Bernhards.

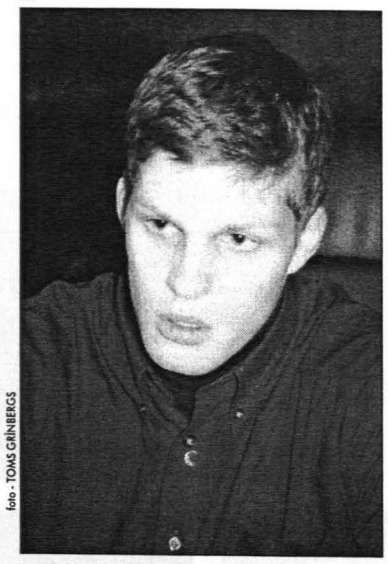

foto - TOMS GRĪNBERGS

Staņislavs Olijars

Rektors, S. Olijaram pasniedzot LU pateicības rakstu un vērtīgas balvas, teica, ka viņam ir liels gods sveikt LU studentu, kurš pirmais izcīnījis tik augstu titulu Latvijas brīvvalsts laikā, un novēlēja S. Olijaram neapstāties pie sasniegtā un neaizmirst atgādināt presei un daudzajiem apsveicējiem, ka viņš ir piederīgs pie lielās LU saimes.

S. Olijaru sveica arī Sporta centra direktors docents J. Melbārdis, pasniedzot "US" goda rakstu un pieminas velti.

Interesanta saruna starp rektoru un S. Olijaru izraisījās par mācībām ASV, jo pērn Stasis nepilnu gadu studēja un trenējās Štatos. Pēc viņa domām, pārāk datorizētais mācību process nelabvēlīgi iespaido veselību, sevišķi redzi, un viņu nav arī apmierinājis pats treniņa process attiecīgajā universitātē. Rektors tam piekrita, sacīdams, kamēr ir iespējams, jārada visi apstākļi studentu "dzīvajam" kontaktam ar pasniedzēju.

Jautāts, cik daudz laika dienā jāziedo treniņam, Stasis atbildēja, ka sagatavošanās periodā 2,5 stundas, un tūdaļ piebilda, ka bēdīgākais ir tas, ka Latvijā pašreiz nav mūsdienu vieglatlētikas prasībām atbilstošas sporta bāzes, kas ļautu realizēt ziemas un pavasara periodam iecerētos treniņa plānus kvalitatīvā līmenī. Tātad jāmeklē līdzekļi, treniņu vieta ārzemēs (arī ekonomiski izdevīga), bet tas savukārt nedaudz tomēr ietekmē mācību procesu LU. Šeit gan jāpiebilst, ka pirmo semestri Stasis beidzis ar vidējo atzīmi 7,9 balles.

S. Olijara treneri ir viņa māte, bijusī starptautiskās klases barjerskrējēja L. Olijare un audžutēvs A. Čumakovs. Tātad ģimenes tradīcijas turpinās. Šai sakarā prof. J. Zaķi interesēja, vai šis variants ir labākais? S.Olijars domā, kam gan negadās "asumiņi" jebkurā jomā, bet šajā situācijā tos vieglāk nogludināt. Kas gan mani vislabāk pazīst, ja ne viņi...

Sportot Stasis sācis ar futbola spēli, bijis pat Latvijas U-16 (16-gadīgo zēnu) izlasē, bet šis sporta veids nav gājis pie sirds. Tad devies mammai līdzi uz stadionu un pats savā nodabā aizsācis barjerskrējiena apgūvi, līdz pievērsies šai tiešām vispusīgajai vieglatlētikas disciplīnai ar visu sirdi un dvēseli.

foto - TOMS GRĪNBERGS

Staņislavs Olijars pieņemšanā pie LU rektora J. Zaķa kunga

Jautāts par turpmākajiem nodomiem, Stasis tos saredz tuvākajā un tālākajā nākotnē. Vispirms - veiksmīgs starts Olimpiskajās spēlēs Sidnejā. Ļoti gribētos iekļūt finālā, un tad jau redzēsim.

Tālākie plāni: veiksmīgi absolvēt augstskolu un turpināt studijas maģistrantūrā.

Pēc tikšanās S. Olijars bija patīkami pārsteigts par jauko uzņemšanu un par klātesošo interesi par sportu vispār un viņa gaitām tajā un klusībā piebilda, ka jāuzvar vēl kādā lielā sporta forumā, lai atkal varētu tikties šādā gaisotnē.

Docents **VILIS BERNHARDS**

P. S. Novēlēsim Eiropas čempionam daudz laimes viņa 21. dzimšanas dienā - 22. martā!

Feministe numur viens

◀ 6. lpp.

tā saukt sevi dažādo stereotipu dēļ. Doma būtu, ka šajā organizācijā varētu strādāt gan ļoti aktīvas sieviešu organizācijas, gan jebkurš cilvēks, neatkarīgi no vecuma un dzimuma, kam interesē dzimumu līdztiesība vispār.

- Vai Latvijā, jūsuprāt, pastāv feminisma kustība?

- Man šķiet, ka tādas kustības Latvijā nav. Kustība būtu kaut kas masveida. Manuprāt, tas ir noteikti saistīts ar jēdziena 'feminisms' izpratni. Šī vārda tēls nav vienmēr pozitīvs. Man pašai personīgi nav absolūti nekādu problēmu atzīties, ka esmu feministe numur viens. Bet es saprotu, ka daudziem cilvēkiem šis vārds saistās ar sabiedrībā valdošajiem stereotipiem. Tomēr, ja būtu jautājums, vai pastāv dzimumu līdztiesības kustība Latvijā, es teiktu, noteikti. Dzimumu līdztiesības doma vispār ir saistīta ar tik daudzām jomām un aktivitātēm! Tie paši cilvēki, kas darbojas daudzbērnu ģimeņu asociācijās, kas mēģina palielināt ģimenes lomu Latvijā, tēva lomu ģimenē u. c.

- Vai jūs domājat, ka dzimumu līdztiesības jautājumus ir iespējams atdalīt no feminisma?

- Der ņemt vērā, ka nav nekādas vienotas definīcijas, kas ir feminisms vai kas ir feministe. Feminisma kustība pasaulē, ja vispār to tā varētu saukt, ir tik daudzveidīga, ka ir neiespējami pateikt, kas ir feminisms vai kas ir sieviešu kustība, un kādi ir to mērķi. Bet, manuprāt, tās lietas ir savienojamas. Viens viedoklis būtu: ja cilvēks iestājas par dzimumu līdztiesību, tad viņš ir feministe. Bet citi gluži tā nedomātu. Daudzu cilvēku uzskati var būt līdzīgi manējiem, bet tomēr viņi negrib saukt sevi par feministēm. Viņas vai viņi to saista ar kaut ko šausmīgi radikālu, ar vīriešu ienīšanu un visu pārējo, jo tādi diemžēl ir tie stereotipi mūsu sabiedrībā un mūsos.

- Vai jums pašai kādreiz bija problēmas ar to, ka jūs saucat sevi par feministi?

- Varbūt, bet man tādas "problēmas" ļoti patika. Man patīk strīdēties ar cilvēkiem par šādiem jautājumiem un patīk būt radikālai. Jā, noteikti bija visādi aizspriedumi pret mani.

- Kā jūs raksturotu postmodernismu kā dzīves veidu?

- Neiedziļinoties postmodernisma teorētiskajā plāksnē, bet runājot par sieviešu kustībām, postmodernistiskais dzīves veids ir saistīts ar to, ka sieviešu kustības ir ļoti daudzveidīgas un dažādas ar savu īpašo specifiku katrā pasaules vietā, katrā organizācijā. Sakarā ar postmodernismu, mums ir jāsaprot, ka nav tādas vienas lietas, kas apvienotu visas sievietes pasaulē. Mums ir daudz kopīgu īpašību un piedzīvojumu, bet tas nenozīmē, ka mēs visas esam vienādas. Manā darbības jomā ir vienkārši jāatceras, ka daudzveidība pastāv un tā nav slikta. Tieši otrādi, tā dara pasauli bagātāku un interesantāku.

- Kādi ir jūsu nākotnes plāni? Vai tie saistās ar Latviju?

- Man ir ļoti grūti atbildēt. Man šķiet, es neesmu izņēmuma gadījums, jo jebkuram cilvēkam ir grūti atbildēt, kur viņš vai viņa dzīvos pēc desmit gadiem un ko darīs. Pagaidām nav konkrētu plānu, bet ja būtu kādas fantastiskas iespējas, es noteikti nepalaistu tās garām. Vienkārši redzēšu, kā dzīvē gadīsies.

ZANE IVANOVA,
Vēstures un filosofijas fakultātes studente

Arī šajā semestrī A. Neimane lasīs lekciju kursu "Dzimte un tautas attīstība" LU Dzimtes studiju centrā Raiņa bulv. 19., 133. telpa.

Telefons: 7224682, e-pasts: *dzsc@lanet.lv*

DzSC rīko arī dažādus seminārus un konferences par dzimumu līdztiesības jautājumiem. Tāpēc sekojiet informācijai!

S/k "US" galda tenisistu starti Pasaules un Latvijas čempionātos!

No kreisās: G. Rūsis, J. Apse, S. Vasiļjevs, treneris G. Kartuzovs, delegācijas vadītājs E. Puriņš (bijušais LVU pasniedzējs)

Laika bija mazāk nekā nedēļa, lai Pasaules čempionāta dalībnieki aklimatizētos un sagatavotos 51. individuālajam čempionātam. Šoreiz šis čempionāts bija noteicošais, lai iekļūtu valsts izlasē startam Eiropas čempionātā, kurš notiks Vācijas pilsētā Brēmenē no 21. aprīļa līdz 1. maijam.

Tagad pēc kārtas. Latvijas karogs bija redzams Malaizijas galvaspilsētā Kualalumpurā sporta centra centrālajā zālē. Mūsu valsts krāsas aizstāvēja 1999. gada republikas čempionvienība - "US – VAD" komanda: G. Rūsis, S. Vasiļjevs, J. Apse un līdzi atbraukušais treneris G. Kartuzovs. Delegācijas vadītājs - bijušais LVU pasniedzējs E. Puriņš. G. Rūsim, S. Vasiļjevam, G. Kartuzovam un E. Puriņam šis jau bija ceturtais Pasaules čempionāts.

Pavisam startēja 77 komandas. Ar nožēlu jāsaka, ka 19 vīriešu komandas, kuras tika izlozētas, neatbrauca, tāpēc zālē bieži daudzi galdi stāvēja dīkā. Laikam jau tās pašas finanses, kuras neļāva arī mūsu sievietēm turp doties.

Arī mūsu apakšgrupā piecu komandu vietā bija tikai trīs. Apakšgrupā palikām otrajā vietā, un tas ļāva spēlēt par 41. – 56. vietu.

Tika izcīnīta 46. vieta. Tas ir augstākais sniegums vīriešu komandai pēc neatkarības iegūšanas. Vienīgi sievietes, pirmo reizi piedaloties Pasaules čempionātā Gēteborgā, izcīnīja 42. vietu.

Ar startu varam būt apmierināti, jo visa slodze pamatā gulās uz diviem – S. Vasiļjevu un G. Rūsi. No bijušās PSRS palikām ceturtajā vietā. Mums priekšā tikai Krievija, Baltkrievija un Ukraina.

Tika pieņemti daudzi lēmumi. Bet vissvarīgākais, ka ar 2000. gada oktobri (pēc Sidnejas Olimpiskajām spēlēm) bumbiņas izmērs kļūs par 2 mm lielāks, un tas būs 40 mm. Tas domāts, lai bumbas izspēle būtu ilgāka, lai būtu vieglāk pieņemt serves. Galvenais, ka galda teniss kļūst skatāmāks.

Notika vēsturisks balsojums, un tikai trīs balsis vairāk bija par to, lai bumbiņu palielinātu.

Iespaidi: 12 stundu lidojums no Vīnes ar aviofirmu "Lauda" pagāja ātri – 9300 km. Divas dienas tika dotas aklimatizācijai. Dzīvošana pieczvaigžņu viesnīcā (protams, ar peldbaseinu), kur bieži pavadījām laiku.

Redzēts daudz. Pat paspējām aizbraukt uz Indijas okeānu – 100 km no galvaspilsētas. Protams, nopeldējāmies, kaut vietējie brīnījās, jo viņiem tagad skaitās ziema. Katru dienu 29° - 30°C silts. Pēcpusdienā vai vakarpusē – pamatīgas lietavas. Sporta zālē caur jumtu dzird, ka nāk lietus. No rīta atkal saule, kā jau tropos. Atrodamies 3.2° no ekvatora.

Galvaspilsētā daudz debesskrāpju. Pabijām televīzijas tornī. Tas ir 421 m augsts (ceturtais pasaulē). Līdzi paņēmām daudz saules. Valsts radīts tūrisms te zeļ un plaukst. Tiek celtas daudzas jaunas celtnes, bija redzams pat vienas pilsētas projekts, kur jau notiek darbi. Var redzēt, ka eiropieši labprāt te brauc.

Republikas čempionātā šogad piedalījās 141 dalībnieks – rekordskaits pēdējo gadu laikā. Šis čempionāts bija izdevies, jo intrigu netrūka un jaunās paaudzes spēlētāji jau savā meistarībā pietuvojušies pieredzes bagātajiem.

Vīriešu konkurencē pēc sešu gadu pārtraukuma par čempionu kļuva bijušais students, togad s/k "US" biedrs G. Rūsis. Bronzas medaļa 11-kārtējam republikas čempionam, 1. kursa studentam S. Vasiļjevam (VSI). Sistēma bija tāda, ka jau pirmajā kārtā abi tikās savā starpā un zaudētājs varēja izcīnīt tikai 3. vietu.

Šoreiz G. Rūsis bija nedaudz ātrāks un veiksme bija viņa pusē. Sieviešu vienspēlē vairākkārtējā republikas čempione O. Kartuzova palika 3. vietā.

Labs medaļu birums dubultspēlēs, it sevišķi augstākā kaluma. Vīriešu dubultspēlē par čempioniem kļuva G. Rūsis-S. Vasiļjevs. S. Vasiļjevs kopā ar bijušo s/k "US" dalībnieci I. Jozepsoni kļuva par čempioniem jauktajā dubultspēlē.

Sudraba medaļu sieviešu dubultspēlē izcīnīja O. Kartuzova ar savu audzēkni I. Iļķeni (STSS).

Pēc šīm sacensībām Latvijas izlasē iekļauti: vīriešiem G. Rūsis un S. Vasiļjevs, bet sievietēm – O. Kartuzova.

GENĀDIJS KARTUZOVS,
LU lektors, galda tenisa sekcijas treneris

REPORTĀŽA PAR REKONSTRUKCIJU

Universitātes arhitektūra ir unikāla

Šķiet, ka jebkurš students, kurš pēdējo gadu laikā kaut reizi apmeklējis Universitātes galveno ēku, būs ievērojis, ka tā tiek rekonstruēta. Par rekonstrukciju stāsta Universitātes galvenais inženieris JĀNIS LAZDIŅŠ.

Universitātes izveidošanā piedalījušies vairāki arhitekti.

Universitātē pašlaik notiekošajā restaurācijā telpas tiek atjaunotas tādas, kādas tās bijušas agrāk – Lielā aula, Mazā aula, vestibili.

foto - TOMĀS GRĪNBERGS

- Vai jūsu mērķis ir saglabāt visu to, kas bijis Universitātē, visu veco, vai arī atjaunot pilnībā?

- Visu veco saglabāt nav mūsu pašmērķis, jo ar moderniem materiāliem un tehnoloģiju var iegūt to pašu efektu, kāds tas ir bijis pirms 100 gadiem. Vizuāli skatam jābūt tādam pašam kā agrāk. Senāk lietoja kaļķu javu, to tagad vairs nelieto.

Zem pagraba grīdas ir tādas telpas, kur ir bijusi drenāža, bet tā laika gaitā ir sapuvusi, un bojājas pagraba sienas; saremontēt to ir ļoti problemātiski. Agrāk Universitātē bijusi nevis centrālapkure, bet siltā gaisa apkure. Ēkas apakšā kurinātas krāsnis, un siltais gaiss pa kanāliem izplūdis telpās. Nekas no šīs apkures sistēmas gan nav saglabājies. Jaunais siltummezgls būs moderni izbūvēts.

- Vai darbos tikuši iesaistīti arī studenti?

- Atjaunošanas darbus veic celtnieku firma "Nords"; tikuši iesaistīti arī Mākslas akadēmijas studenti. Firma "Nords" strādāt uzsāka 1991. gadā, pamatsastāvs ir kvalificēti strādnieki, protams, palīgdarbos izmanto arī nekvalificētu darbaspēku, it īpaši šogad, kad bija ļoti lieli darbu apjomi.

- Vai pats esat apmierināts ar darbu gaitu?

- Es jūtu līdzi strādniekiem, viņiem līdz maijam jāapgūst miljons latu darba apjoms. Strādāt varēja uzsākt arī agrāk, bet kavēja nenokārtotās formalitātes. Līdz aprīļa beigām visiem darbiem vajadzētu būt pabeigtiem. Ar 1. jūniju darbi noteikti tiks pārtraukti, jo beigsies finansējums. Visa Universitātes rekonstrukcija tiek finansēta no valsts budžeta līdzekļiem, investīcijām.

- Vai Universitāte ir nozīmīga būve?

- Universitātes ēka skaitās republikas nozīmes arhitektūras piemineklis, padomju laikos tā skaitījās Vissavienības nozīmes piemineklis. Grūti pateikt, vai Latvijā ir arhitektūras pieminekļi ar pasaules nozīmi. Lai gan Vecrīgā, piemēram, arhitektūra ir izcila – tajā ir baroks, jūgendstils un citi stili.

- Vai par rekonstrukcijas jautājumiem konsultējāties ar ārzemju speciālistiem?

- Pirms fasādes remonta uzsākšanas bija konsultācija ar Amerikas latvieti Šigurdu Gravu, Baltijas Akadēmiskā Centra direktoru, arhitektu. Mēs viņam iedevām paraugu no fasādes ķieģeļiem, kuri bija jātīra. Ar visu pārējo paši esam tikuši galā.

- Kur jūs dabūjāt materiālus remontam?

- Materiālus par iedalīto finansējumu iegādājās "Nords" celtnieki. Tagad ar materiāliem nav nekādu problēmu.

- Kas kontrolē darba procesu?

- Ir tehniskais uzraugs, ir autoruzraudzība – raugās, lai tiktu ievērots projekts, lai viss tiktu tehniski pareizi izbūvēts.

- Kādi ir kavēkļi darbā?

- Lielākais kavēklis līdz šim ir bijis finansu nevienmērīgais sadalījums. Naudas ieguldījumi ir tikuši mākslīgi samazināti, šī iemesla dēļ remonts varētu ievilkties līdz 2003. gadam. Pārtraucot darbus, vienmēr kaut kas fiziski, mehāniski bojājas, un viss darbs atkal jāsāk no sākuma.

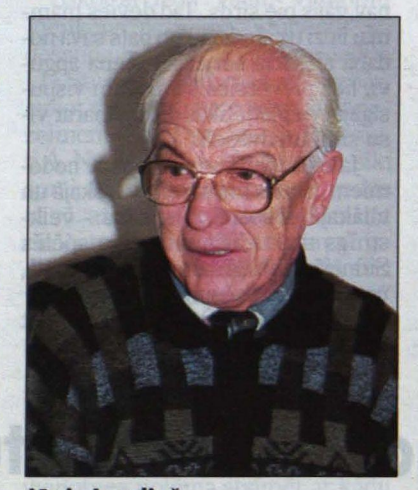

Jānis Lazdiņš

Remonts Lielajā aulā

Vestibilā griestu gleznojums netiks saglabāts

- Vai plānojat veidot arī kaut ko pavisam no jauna?

- Gluži no jauna nebija nekas daudz jārada.

Svarīga ir ērģeļu restaurācija, tās ir vienīgās tāda veida ērģeles Latvijā.

Universitātē projektējam jaunus liftus cilvēkiem ar ierobežotām kustību iespējām, šim projektam jau ir pieprasīti līdzekļi. Būs papildu iebrauktuve no Inženieru ielas, pagalma izbūve, ēdnīcas pārbūve.

Katra tāda veida celtne kā Universitāte ir spogulis arhitektam, kurš to projektējis, katram ir savs rokraksts. Universitāte ir eklektiska stila būve, bet tai pašā laikā viss, arī kvartāla izbūve, saplūst vienotā kompleksā, izskatās kā viens vesels.

- Kāds varētu būt jūsu nākamais projekts?

- Lielas problēmas ir ar Aspazijas bulvāri, Šķūņu ielu Vecrīgā. Beigsim siltināt laboratorijas ēku Zeļļu ielā. Izrādās, ka mūsu senči, būvējot 50 cm biezās sienas, ir kļūdījušies, tās laiž cauri siltumu. Izmērot ar speciāliem aparātiem, var konstatēt, ka siltums tiek izstarots. Agrāk, projektējot ēkas, sienas biezums bija atkarīgs no stāva.

Remontdarbi iesākās 1991. gadā, tad nostrādājām līdz 1994. gadam, bet 1995. un 1996. gadā nestrādājām nemaz.

Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas Pilnvarnieku sanāksmes laikā maijā Universitāte būs slēgta, ienākt ļaus tikai ar speciālām caurlaidēm, būs apsardze.

Lielu ieguldījumu Universitātes vēstures saglabāšanas darbā veikusi Zinātņu un tehnikas vēstures muzeja direktora vietniece, Vēstures muzeja vadītāja IRĒNA ONDZULE. Viņa pastāstīja:

"Meklējot arhīvos informāciju par Universitātes karogu, atradu informāciju par Lielo aulu; es šos materiālus krāju. Meklēju materiālus arī kinofotofono dokumentu arhīvā, kurā atradu filmas par Universitāti no 1924. gada. Vairāk gan bija materiāli par padomju periodu, par pirmskara periodu ir maz liecību. Izgatavoju kinofilmu kopijas, samontējām Universitātes vēsturi no 1924. līdz pat 1940. gadam. Atradu arī filmu par Universitātes ērģeļu montāžu un atklāšanu, emblēmu skices visām fakultātēm, rektora amata ķēdes skices, amata tērpu un karoga skices. Arī meklējot pie kolekcionāriem, speciālistiem, izdevās daudz ko atrast. Kad sākās aulas restaurācija, es tēlniekiem un restauratoriem iedevu šīs skices un ciļņu fotogrāfijas no pirmskara laikiem. Rezultāts zālē jau ir redzams.

Mazā aula, Lielā aula, vestibils, garderobe, ēdnīca atgūs savu vēsturisko izskatu. Arī pagalms tiks atbrīvots.

Muzejam bija uzdevums savākt visu sākotnējo informāciju par Universitāti – gan rakstīto, gan cita veida.

Par LU Lielās aulas izrotāšanai izgatavotajiem ciļņiem K. Zemdega saņēma Ls 5000, bet vēlējās saņemt Ls 7000.

1937. gadā LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes profesors K. Dišlers, kurš bija arī Universitātes padomes loceklis, ierosināja ciļņus noņemt. Viņš teica, ka ciļņi neatbilst LU padomes prasībām un līdz ar to neesot pieņemami, jo attēlojot neapģērbtas figūras, kas vispār neesot pieļaujams.

1938. gadā ciļņus noņēma, bet līdz tam tos dažādu LU pasākumu laikā nosedza.

1938. gadā pēc ciļņu noņemšanas uz sienas tika atstāts zeltīts uzraksts "Scientiae et Patriae".

LU fakultāšu emblēmas, kas rotāja balkona malas sienas, 1935. gadā bija baltas. Tās ietonēja ar krāsu vēlāk, lai saskaņotu ar K. Zemdegas veidotajiem ciļņiem.

PSRS varas gados fakultāšu emblēmu vietā tika attēloti sirpis un āmurs, bet vēlāk arī šie simboli aizgāja vēsturē. Ilgus gadus Lielās aulas balkona malu sienas bija bez rotājuma.

2000. gadā, pamatojoties uz LU Vēstures muzeja zinātniski pētnieciskā darba laikā iegūtajām arhīvu liecībām, skicēm un vecajām fotogrāfijām, Lielajā aulā tika atjaunotas LU fakultāšu emblēmas un uzraksts "Scientiae et Patriae".

Atjaunota savā vēsturiskajā izskatā arī zāle virs Mazās aulas. Šajā zālē no XIX gadsimta beigām līdz pat 1905. gadam Vācu mākslas biedrība iekārtoja izstādes. Tagad tā būs LU Vēstures muzeja ekspozīcijas zāle.

Atjaunošanas darbi noris arī Mazajā aulā."

ANDA LASE

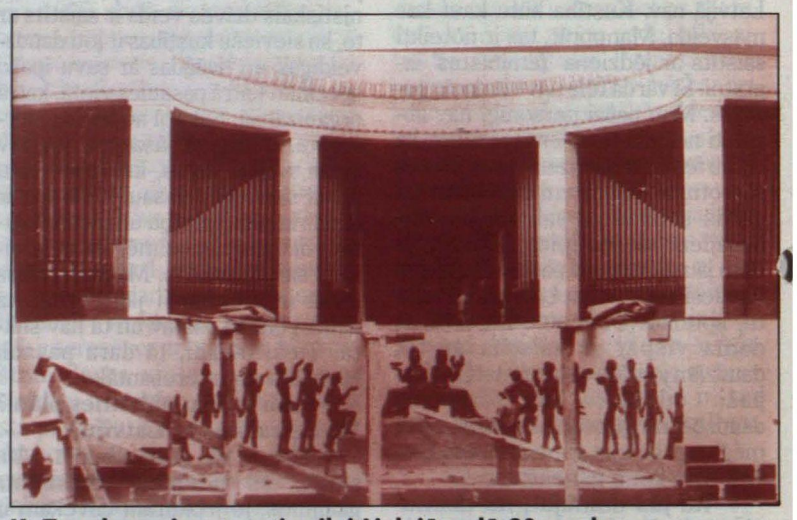

K. Zemdegas izgatavotie ciļņi Lielajā aulā 30. gados

foto - TOMĀS GRĪNBERGS

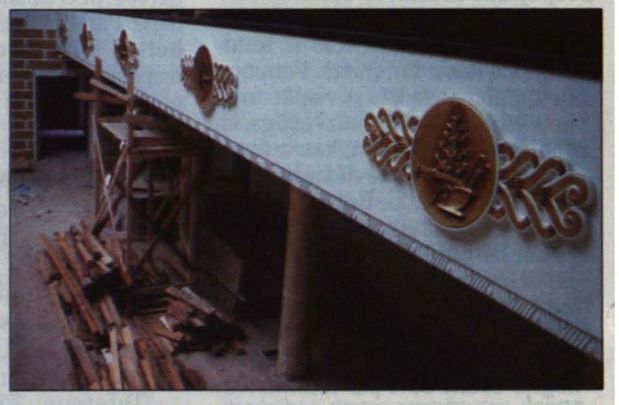

"Universitātes Avīze"
(Iznāk katru otro otrdienu)
Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS
Saimnieciskos jautājumus kārto MAREKS LAUVA
Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586 (pastkastīte atrodas vestibilā, blakus taksofoniem)
Tālruņi: 7034328, 7034329; Fakss/Tel.(aut.atb.) 7034330; Elektroniskais pasts: *luua@lanet.lv*
Mājas lapa Internetā: *http://www.lanet.lv/~luua (+ English summary)*
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.